

INFORMAČNÍ
SERVIS

SMO
SVAZ MĚST A OBCÍ ČESKÉ REPUBLIKY

Ins

ČASOPIS
SVAZU MĚST A OBCÍ
ČESKÉ REPUBLIKY
28. ROČNÍK
ČÍSLO 10/2020

<http://www.smocr.cz>

**Stavební
zákon byl
předložen
Poslanecké
sněmovně**

**Možnosti
převodu majetku
ÚZSVM obcím**

**Krajská
setkání
se rozjela,
ale skončila
v on-line
prostředí**

Celostátní finanční konference v letošním roce v mimořádném formátu a zdarma

Svaz i v roce 2020 připravoval již dvacátý třetí ročník, mezi představiteli obcí populární, dvoudenní Celostátní finanční konference (CFK), na které vystupují přední politici naší země a odborníci v oblasti financování obcí. Současná epidemiologická situace v České republice zasáhla také do příprav a konání Celostátní finanční konference. Z toho důvodu se Předsednictvo Svazu rozhodlo změnit formát CFK a uspořádat ho v jiném než avizovaném termínu.

XXIII. ročník CELOSTÁTNÍ FINANČNÍ KONFERENCE proběhne dne 3. listopadu 2020, a to prostřednictvím online přenosu na internetu.

Čas vyhrazený na konferenci se bude pohybovat mezi devátou a dvanáctou hodinou. Online konference bude rozdělena do čtyř částí. **První část** bude představovat úvod konference s představiteli Svazu měst a obcí, kteří budou diskutovat s vrcholným představitelem vlády ČR. **Další tři části** – odborné bloky – budou pojety formou prezentace a diskuze tří odborníků na řešenou problematiku. V rámci odborného bloku se rovněž zapojí zástupci Komory obcí, Komory měst a Komory statutárních měst. Ostatní posluchači budou mít možnost klást své dotazy prostřednictvím chatu.

První odborný blok se bude věnovat přípravě státního rozpočtu na r. 2021 z pohledu obcí a měst a možného budoucího vývoje rozpočtového určení daní. **Druhý** blok bude zaměřen na národní dotační tituly pro municipality. A **třetí** odborný blok představitelům obcí přiblíží připravované možné evropské dotace a víceletý finanční rámec z pohledu obcí a měst. Přednášejícími budou ministři, úředníci vybraných ministerstev a odborníci k probíraným tématům.

Pro veškeré bližší informace k pořádání Celostátní finanční konference, prosím, sledujte internetové stránky Svazu a rovněž jeho facebookový profil.

Ilustrační snímky z r. 2019, kdy jsme se ještě mohli scházet osobně...

„Musíme zvládnout epidemii i řízení našich měst,“ říká nově zvolený předseda Komory statutárních měst

Milí přátelé,

málokterá politická reprezentace zažívala tak intenzivní dění, plné napětí i novinek, jako ta naše. I v době stále se měnící epidemiologické situace však musíme zvládat to podstatné, tedy řízení našich měst. Proto nás lidé zvolili a proto od nás očekávají, že situaci zvládneme.

Komora statutárních měst Svazu, jejímž předsedou jsem se nově stal, zastupuje 27 největších měst v České republice a více než 3,6 milionu lidí, tedy plnou třetinu jejich obyvatel. S vědomím tohoto významu i s veškerou odpovědností za tyto lidi chceme důrazněji prosazovat naše zájmy a nastartovat novou dynamiku vztahu s vládou. To není fráze, ale nutnost. Statutární města plní strategické funkce. Jsou nejen centry kultury, zaměstnanosti, vzdělávání, dopravy i obchodu, ale hrají zásadní roli například také v odpadové politice, naplňují evropské projekty a realizují rozvojové strategie. Velká města navíc slouží i obyvatelům venkova. Naše města jsou sídly ORP, některá jsou současně v roli nositele strategie ITI, a v tom všem hrají zásadní roli nejen pro vlastní obyvatele, ale i pro města a obce v širším okolí. Kromě toho jsou samozřejmě i přirozenými metropolemi svých regionů – milionům lidí poskytují například kulturní služby typu divadla, filharmonie či zoologické zahrady. K plnění těchto funkcí ovšem potřebují nutně i adekvátní prostředky, a těch se nedostává.

S výjimkou čtyř největších měst je příjem z rozpočtového určení daní podobný jako u malých měst, což je tristní.

Klíčovou roli hrají velká města i na poli investic z prostředků EU. Máme projekčně připraveny největší investiční akce, na něž lze evropské finance čerpat. Je výborné, že premiér dokázal v Bruselu vyjednat zvýšení dotací ze 70 až na 85 procent uznatelných nákladů. To je pro celou republiku skvělá zpráva. Jenže, pokud budou rozpočty měst zdecimované covidem, nebudeme schopni tyto dotace proinvestovat. Na velké investiční akce prostě nebude. Připravené plány budou ležet ladem a o peníze přijdeme.

Jako primátor velmi zadluženého města dobře vím, o čem mluvím. Chceme investovat, protože víme, že to je podmínkou oživení ekonomiky ve městě. Zaškrnutí investic by jen zadusilo už tak dost těžce zkoušené místní firmy. Na investice ale musíme mít. To je chvíle, v níž je spolupráce mezi velkými městy a vládou nutná. Navíc je v zájmu obou stran.

Víme, že ne všechny naše cíle se v minulosti podařilo naplnit. Věřím, že v novém období navážeme na to dobré, co se povedlo (ostatně i proto jsem trval na tom, aby se mým zástupcem stal dosavadní předseda Komory Martin Charvát, primátor Pardubic), a současně naši věc posuneme o notný kus dál. Třetina obyvatel České republiky, kterou zastupujeme, i ekonomický význam našich měst si to rozhodně zaslouží.

Miroslav Žbánek
primátor st. města Olomouc
předseda Komory statutárních měst

obsah č. 10/2020

Krátké zprávy	4
Prevence a bezpečnost: Prevence na úseku požární ochrany – zkušenosti z Bohumína	7
Krajská setkání se rozjela, ale skončila v on-line prostředí	10
Stavební zákon byl předložen Poslanecké sněmovně	15
Možnosti převodu majetku ÚZSVM obcím	16
Novelizace právní úpravy taxislužby omezuje zmocnění pro obce	17
Fotogalerie	18
Zapojení obcí při přípravě a provádění sčítání lidu 2021	20
Pověřenec pro ochranu osobních údajů – kdo to vlastně je?	21
Co je nového v kohezní politice 2021–2027?	25
Rozhovor – Je třeba věci posunovat kupředu a dobré plány měnit v činy	27
Starosti starostů. Jak se žije starostům v Čechách a na Moravě? Boj s koronavirem v Olomouci	29
Projekty	30
Právní poradna	32
Z legislativy	33
Představujeme Legislativní komisi Svazu	35
Soutěže – Architekt obci	39

ČASOPIS SVAZU MĚST A OBCÍ ČR

Vychází v nákladu 3000 ks zdarma.
Vydává SMO ČR.
Kancelář: Kongresové centrum Praha,
ul. 5. května 1640/65, 140 00 Praha 4,
tel.: 234 709 711, e-mail: zgrajova@smocr.cz.
ID datové schránky: 5fkgwn3
Za zpracování a obsahovou náplň odpovídá redakce.
Grafická úprava a DTP: Vladimír Spívala.
Uzávěrka tohoto čísla 30. 9. 2020.
MK ČR E 14584

Foto titulní strana:
Jan Andreáš
statutární město Olomouc

Ins

Překvapivá novela vyhlášky o inkluzi narazila na odpor

1. září 2020, Praha

Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy představilo v první školní den novelu vyhlášky o vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami, tedy stěžejní právní normu upravující průběh společného vzdělávání. Novela překvapila školy, zřizovatele i většinu neziskových organizací zabývajících se vzděláváním. Na první pohled technická změna by totiž znamenala výrazné omezení poskytování podpůrných opatření žákům s tělesným postižením. Ti by dle návrhu mohli přijít především o nárok na asistenta pedagoga. Vedle dětí a rodičů by tato změna dostala do svízelné situace i školy a jejich zřizovatele. Ředitelé škol by museli pozici asistentů zajistit na vlastní náklady, anebo některé již prověřené kvalifikované zaměstnance propustit. Problémem však v tomto bodě nejsou primárně finance, ale rovný přístup dětí se speciálními potřebami ke vzdělání, ke kterému má vést právě systém společného vzdělávání, který český vzdělávací systém intenzivně zavádí v posledních čtyřech letech. Návrh novely přináší i omezení dalších podpůrných prostředků, především tzv. pedagogické intervence, kterou vylučuje ze systému financování podpůrných opatření. Poskytovat by ji nyní měli učitelé v rámci svých standardních úvazků. Navrhované změny by se tak dotkly nejen žáků se speciálními vzdělávacími potřebami, ale také podmínek už teď přetížených učitelů, a promítly by se nakonec v kvalitě výuky a celkovém klimatu ve třídách. Svaz se proto postavil k novele odmítavě. A nebyl v tom sám. Vedle řady zásadních připomínek v mezirezortním připomínkovém řízení se proti navrhovanému znění postavil koncem září i školský výbor Poslanecké sněmovny, který doporučil ministerstvu návrh novely přepracovat.

Jak je slovenská zkušenost s teritorialitou exekutorů?

2. září 2020, Praha

V Poslanecké sněmovně se konal seminář o slovenské zkušenosti s principem místní příslušnosti exekutorů, který byl u našich sousedů zaveden před třemi lety a o kterém se nyní vede velmi intenzivní debata i u nás. Návrh ve své podstatě bere věřitelům, tedy mj. i obcím, možnost svobodné volby soudních exekutorů při výkonu soudního rozhodnutí. Semináře se zúčastnili zástupci exekutorských komor, minis-

terstev, soudů i neziskového sektoru. Nejednoznačné závěry diskuze ale zastánce teritoriality zřejmě příliš nepotěšily. Na první pohled pozitivní čísla o snížení počtu exekucí dokládají podle některých spíše přesun vymáhání pohledávek mimo justiční systém. Ztížení vymáhání drobných pohledávek pak zcela jistě nelze prezentovat pozitivně v případě dluhů vůči státu či obcím, za něž nakonec zaplatí poměrně každý občan. Pro debatu o exekucích je bohužel příznačné, že zapomíná na veřejný sektor v postavení věřitele.

Je nutné upozornit také na to, že se situace za posledních několik let, kdy je teritorialita stěžejním tématem diskuze o reformě exekucí, výrazně změnila. Neaktuálními jsou již, alespoň ze strany obcí a jimi vlastněných společností, argumenty tzv. dětskými exekucemi či umělým navyšováním nákladů řízení. Novela exekučního řádu by navíc neměla vést k odpouštění dluhů, byť by toho možná u bagatelních pohledávek ztížením jejich vymáhání dosáhla. K tomu je zde oddlužení, které prošlo v minulém roce rozsáhlou změnou umožňující jeho dosažení výrazně většímu počtu osob. Bez mála osm set tisíc osob v exekucích, nadto většinou mnohačetných, je samozřejmě alarmující číslo a výrazný socioekonomický problém, který se v konečném důsledku dotýká velmi výrazně právě obcí. Řešení je ale třeba hledat jinde než v institutu, od kterého naopak např. Francie, Belgie a některé další evropské státy upouštějí. Jistě si můžeme od našich sousedů vzít příklad z úspěšné elektronizace a dalších dílčích opatření, která skutečně zefektivníla komplikované exekuční řízení.

Svaz měst a obcí na veletrhu URBIS opět bodoval

2.–4. září 2020, Brno

Již po čtvrté se Svaz zapojil do programu veletrhu chytrých řešení URBIS Smart City Fair, který letos proběhl v náhradním zářijovém termínu, opět však na brněnském

výstavišti. Svaz zastupovala výkonná ředitelka Radka Vladyková. Pro návštěvníky Svaz připravil interaktivní workshop se zaměřením na SMART rozhodování v oblasti energetiky, výkonná ředitelka se ale účastnila i panelové diskuze na téma finanční udržitelnosti a představila koncepci SMART Česko (www.smartcesko.cz), u jehož zrodu stála. „Dnešní doba přináší mnoho příležitostí k nalézání nových technologických řešení, které povedou ke zlepšení kvality života obyvatel v našich městech a obcích. Hlavní důraz je již dnes kladen na jejich efektivitu. Upřednostňována jsou řešení, která přinášejí významné úspory městům a obcím i v dlouhodobém horizontu. Otázka úspor a efektivnosti řešení se netýká jen financí. Budoucnost myslí na úsporu energetickou, která jde ruku v ruce s principem udržitelnosti, či úsporu času – proto je jedním z klíčových témat Svazu také zefektivnění veřejné správy,“ uvedla Radka Vladyková. Že je v oblasti SMART řešení jako ryba ve vodě, potvrzuje i fakt, že na letošním ročníku veletrhu URBIS získala ocenění pro nejlepšího řečníka URBIS SPEAKERS AWARD.

Jsme rádi, že i v této nelehké době brněnské výstaviště uspořádalo veletrh URBIS, který je každoročně místem plodných setkání a výměny zkušeností, a pevně věříme, že se v příštím roce ve zdraví setkáme již bez omezení.

„Starosto, pojdme si vyrábět elektřinu“

8. září 2020, Praha

Občané a obce žádají poslance o podporu pro obnovitelné zdroje energie (OZE) realizované obcemi, např. fotovoltaické panely na střeších obecních budov. Na tiskové konferenci před Poslaneckou sněmovnou to prezentovali zástupci samospráv a Hnutí DUHA. Přednesli své požadavky na změny návrhu novely zákona o podporovaných zdrojích energie, který vstoupil do poslaneckého projednávání. Je dobře, že návrh umožní výstavbu větrných turbín, jak eko-

logické organizace a řada obcí žádala, ale novela prozatím ignoruje možnosti fotovoltaických elektráren. Právě o jejich instalaci – zejména na střechách svých budov – mají obce a města, ale také jednotlivé domácnosti největší zájem. Poslanci a poslankyně by tedy, pokud chtějí opravdu pomoci obcím, měli do novely doplnit možnost získat podporu pro fotovoltaické elektrárny a upravit pravidla podpory tak, aby obce od realizace jejich obecních projektů neodrazovaly vysoké vlastní pořizovací náklady.

Podle průzkumu agentury Focus, Marketing & Social Research tři ze čtyř Čechů fandí ze zdrojů elektřiny nejvíce fotovoltaickým a větrným elektrárnám. Nejpreferovanější model provozování těchto zdrojů je dle 74 % dotázaných vlastnictví ze strany obcí.

A každý třetí Čech by rád měl svůj vlastní obnovitelný zdroj energie, zatím však vidí překážky. Téměř 80 % lidí si myslí, že by se měly zvýšit investice do obnovitelných zdrojů. 60 % dotázaných souhlasí s postupným ukončením těžby a spalování uhlí, 21 % nesouhlasí. V hnědouhelných regionech chtějí lidé konec uhlí nejdříve. 52 % lidí v Ústeckém a Karlovarském kraji chce konec uhlí nejpozději v roce 2035.

Česká republika má obrovský potenciál pro pokrývání svojí spotřeby z obnovitelných zdrojů. Za deset let mohou solární, větrné, vodní či biomasové a bioplynové zdroje pokrýt čtvrtinu naší spotřeby, v roce 2040 již polovinu a dále růst, neboť svůj potenciál nevyčerpají. Navíc náklady na výrobu z obnovitelných zdrojů neustále klesají, takže také potřebná podpora státu bude nadále klesat.

Elektrizační soustava může v roce 2030 bezproblémově fungovat bez uhelných elektráren a s dvojnásobným množstvím obnovitelných zdrojů. Doložilo to podrobné modelování soustavy od renomované konzultační společnosti Energynautics. Model zkoumal fungování sítě v 15minutových intervalech po celý rok, takže postihl například denní špičky spotřeby či propady výroby z fotovoltaiky v noci či v zimě. V roce 2030 ještě počítá s provozem něko-

lika uhelných tepláren. Podobné možnosti naznačují i podklady, které mají k dispozici členové a členky Uhlerné komise a pracovních skupin.

Místopředseda Svazu Pavel Drahovzal na konferenci uvedl: „Svaz podporuje projekty komunitní energetiky v zájmu zajištění racionální soběstačnosti obyvatel, měst a obcí, a to nejen z důvodů ekologických, ale i ekonomických a i z důvodu technických, tj. aby nebyla nadměrně zatěžována distribuční soustava pro přenos elektřiny. Česká republika má stále nedostatečně využitý potenciál zejména ve střešních instalacích na výrobu elektrické energie ze slunce. A státem garantované investiční a provozní dotační podpory či pobídky (např. nízkouročené úvěry) mohou napomoci rozvoji komunitní energetiky spíše než jen administrativní nařízení a příkazy.“

Návrhy vlády na změny daňových zákonů, ekonomický vývoj a další faktory prakticky vylučují, aby obce zadávaly veřejné zakázky

9. září 2020, Praha

Letos byly obce a města nuceny zrušit či odložit tisíce projektů. Zpomalila se tak obnova země sužovaná pandemií koronaviru. Skutečná kalvárie se teprve chystá: stát evidentně rezignoval na funkční systém naplnění obecních rozpočtů. Posledním hřebem byl návrh na zrušení superhrubé mzdy, který bere obcím rozpočtům další desítky miliard korun. Obce, největší investor, který rok co rok zadává lidem práci za 100 miliard korun, tak čelí naprosto mimořádné situaci.

Letos není situace kritická jen proto, že velká část veřejných zakázek byla zadána před pandemií. Ale pro rok 2021 se vše dramaticky mění. Prohlašuje se nejistota ohledně příjmů měst a obcí, kterou stát kupodivu sám aktivně přizívá, jak už bylo řečeno naposledy návrhem na zrušení superhrubé mzdy. „Vláda může měnit daně, ale musí přece myslet i na dopady svých návrhů. Snížení zdanění fyzických osob snižuje příjem obec-

ních rozpočtů o cca 20 miliard korun. A vláda absolutně neříká, jak výpadek nahradit. Zvýšením obecních daní? Máme lidem vzít peníze jinde nebo přestat opravovat chodníky, školy, stavět školky, domovy pro seniory a podobně? Je neuvěřitelné, do jaké situace se města a obce dostávají,“ komentoval situaci předseda Svazu František Lukl. Podle zákona platí, že pokud nemá municipality schválený rozpočet, nemá svůj budoucí výdaj krytý rozpočtem, dojde k tomu, že nemůže vyhlásit výběrové řízení na zadání jediné veřejné zakázky. Města a obce tak čelí pěti hlavním faktorům, které prakticky vylučují, aby sestavily v průběhu podzimu funkční rozpočty na rok 2021:

- ekonomický vývoj – klesají daňové výnosy, stát je obcím ovšem nekompenzuje,
- návrhy na změny daňových zákonů – opět bez jakékoliv kompenzace ze strany státu,
- další návrhy zákonů, které obce výrazně ovlivní – např. stavební zákon, sociální zákony apod.,
- nejasnosti kolem fondů Evropské unie – dosud není jasné, co platí a co nikoliv,
- neexistence relevantních dotačních titulů, které vláda na začátku pandemie slibovala.

„Sečteno a podtrženo, dostáváme se do krizové situace, které jsme jako představitelé obcí ještě nikdy nečelili. Upozorňujeme vládu konzistentně, ale poslali jsme i detailní argumentaci nejen vládě, ale i dalším představitelům státu. Situace je opravdu neúnosná. Každý si přece musí uvědomit, že zde nejde o příjmy obcí – jde o peníze, které automaticky investujeme v místech, kde bydlíme. Jde tedy do poslední koruny o peníze lidí, tedy vyjma 21 %, které si z toho vezme stát na DPH,“ upozornil předseda Lukl.

Svaz proto žádá o promptní řešení situace, do které se obce dostaly. Obce investují ročně zhruba 100 miliard korun. Jsou tedy největšími investory v české ekonomice. Jejich výhodou je, že investují na tisících místech do projektů, které detailně znají a které přímo zlepšují život lidí v regionech. Nikdo nepochybuje, že zrovna tyto

investice jsou pro celý stát klíčové. Města a obce ale potřebují již nyní znát budoucí vývoj finančních prostředků, a to i z dlouhodobého hlediska.

Svaz má svého zástupce v Ústředním krizovém štábu a žádá: nastavte jednotný systém předávání informací veřejnosti a starostům

18. září 2020, Praha

Svaz několikrát nabízel svého zástupce do Ústředního krizového štábu. A stalo se. Stal se jím člen Předsednictva Svazu a starosta města Brandýs nad Labem–Stará Boleslav Vlastimil Pícek. Členství zástupce měst a obcí má v tomto pracovním orgánu svoji váhu. Hned při prvním jednání po opětovné aktivaci krizového štábu starosta Pícek vznesl několik připomínek – obce a města potřebují jednotný informační kanál k předávání informací na obce s rozšířenou působností a zároveň požadují doplnit do metodiky povinnost odpovědných osob na jednotlivých ORP předávat informace získané od Ministerstva zdravotnictví a Ústavu zdravotnických informací a statistiky dál do území k dalším městům a obcím. Velice akutně je také třeba přijmout jednotné stanovisko k používání ochranných prostředků zasílaných Českou poštou občanům starším 60 let.

Předseda Svazu František Lukl k tomu do médií sdělil: „Sbíráme podněty od občanů. Jako starostové jsme jim podstatně blíží než centrální orgány, proto víme, jak jsou mediální sdělení o opatřeních v obcích a městech vnímána. Věříme, že se nám povede přesvědčit vládu k nastavení efektivního systému informování občanů i starostů. Informační chaos je pro lidi opravdu to nejhorší, když nevědí, jaká opatření jsou schválena a tedy i platná, a zda se na informace mohou spolehnout. Neověřené informace komplikují práci při rozhodování i starostům, kteří pak tápou, zda mají například připravované společenské akce, slavnosti atd. zrušit nebo pouze přizpůsobit aktuálním pravidlům.“

Shrňme si tedy tři jednoduché požadavky Svazu:

1. Informace do obcí s rozšířenou působností musí putovat jednotným informačním kanálem. Není možné, aby něco přišlo mailem, něco jiného datovou schránkou či telefonicky.
2. Zodpovědní lidé v obcích s rozšířenou působností musí mít povinnost předat informace z ÚZIS a Ministerstva zdravotnictví dále do území, menším obcím. Doplňme o to metodiku.

3. Stát musí říct jasné stanovisko k ústenkám a respirátorům, které poslal seniorům: jsou v pořádku a mohou je tedy seniori používat s jistotou, že je ochrání tak, jak stát původně deklaroval?

Fórum investorů v sociálních službách

22. září 2020, Praha

Již druhý ročník Fóra investorů v sociálních službách, pořádaný Asociací poskytovatelů sociálních služeb ČR, zahájil její prezident Jiří Horecký. Následovalo vystoupení Zuzany Jentschke Stöcklové, náměstkyně ministryně práce a sociálních věcí pro řízení Sekce podpory seniorů. Uvedla některé aktuální informace z oblasti sociálních služeb v České republice. Z výsledků realizovaného dotazníkového šetření zaměřeného na investice vyplynulo, že zájem investovat v sociálních službách je ve výši okolo 13 mld. Kč. Doplnila, že Ministerstvo práce a sociálních věcí požaduje navýšení platů pracovníků v sociálních službách o 10%. Mezi dalšími vystupujícími byl také profesor Martin Potůček, který ve svém příspěvku pojednával o možnostech zavedení veřejného pojištění dlouhodobé péče. Sdělil, že základním předpokladem pro zavedení takového pojištění je reforma sociálně-zdravotního pomezí. Poukázal na dlouhodobý problém nedostačující spolupráce Ministerstva práce a sociálních věcí a Ministerstva zdravotnictví. Dalším přednášejícím byl Vladimír Bezděk, který představil komerční pojištění dlouhodobé péče jako nový nástroj financování sociálních služeb. Demografický vývoj v posledních letech ukazuje, že je potřeba se touto oblastí intenzivně zabývat. Z realizovaných průzkumů zároveň vyplynulo, že by byl o takový produkt zájem. Jeho základní variantou by bylo skupinové rizikové pojištění přes zaměstnavatele kryjící zaměstnance, partnera a rodiče. Dalšími zajímavými příspěvky byly např. vystoupení Jiřího Šnajdra na téma „Strategie financování investičních potřeb“, zaměřené na domovy pro seniory, či prezentace Milana Cabrnocha zaměřená na evropské vzdělávací programy pro současné i budoucí investory. Horecký dále pohovořil o evropských i českých doporučených postupech pro inves-

tory v sociálních službách. V závěru potom byla představena „Analýza segmentu sociálních služeb“, v rámci které Linda Maršíková zmínila některá data týkající se demografického vývoje a stárnutí obyvatelstva v ČR, pokrytí sociálními službami či rozsahu potřebných investic v této oblasti. Prezentace z Fóra jsou dostupné na www.apsscr.cz.

Svaz opět upozornil na nejasné nastavení veřejných financí pro města a obce

25. září 2020, Praha

Svaz zorganizoval další akci, tentokrát tiskovou konferenci, kde se opět mluvilo o potřebě ujasnit, s jakými financemi mohou obce dlouhodobě počítat a jak stát bude kompenzovat legislativní změny, které ubírají peníze z rozpočtů obcí. Tiskové konference se účastnili vedle předsedy Svazu Františka Lukla i primátorka Jihlavy Karolína Koubková se svým náměstem Vítem Zemanem a primátor Olomouce Miroslav Žbánek.

„Obce a města mají dávno připravené projekty, ale musí je brzdit z důvodu rozpočtové kázně. Projekty nemůžeme pustit do soutěžní, natož realizační fáze, když netušíme, zda na ně budeme mít. Starostky a starostové se musí chovat zodpovědně a nemohou přijímat finanční závazky, které nejsou kryté rozpočtem. Máme připraveno, jen stačí začít soutěžit, ale potřebujeme vědět, s čím budeme v příštích letech hospodařit. Na tom to celé stojí,“ upozornil předseda Lukl.

Vytvoření stabilních podmínek veřejných financí povede k rychlému zadávání veřejných zakázek a tím i k celému restartu ekonomiky. Přitom 21 % investovaných prostředků se obratem vrací do státního rozpočtu v podobě DPH, kterou hradí dodavatelé. Svaz bude i nadále aktivně s vládou vyjednávat.

Prevence na úseku požární ochrany – téma navždy aktuální

V jednom z předešlých čísel jsme vás, naše milé čtenářky a čtenáře, informovali o tom, jakou řadu povinností má obec na úseku požární ochrany. Událost, jež se odehrála 8. srpna t. r. v Bohumíně v Nerudově ulici, kdy si požár panelového domu vyžádal jedenáct mrtvých, nás však opět vrátila k tomu, že je třeba se věnovat této problematice i nadále.

Zmiňovaný požár patří mezi nejtragičtější v historii samostatné České republiky. Šest osob uhořelo, pět lidí zemřelo poté, co vyskočili z okna. Byť příčinou události byl žhářský útok, nelze nikdy vyloučit, že se taková událost nezopakuje či že k obdobnému požáru v horních patrech panelového domu nedojde i nešťastnou náhodou. Smutným odrazem současné doby pak byla řada útoků zejména na sociálních sítích na zasahující členy integrovaného záchranného systému. V této souvislosti nás napadalo mnoho a mnoho otázek. Jaké jsou možnosti hasičů v takových situacích? Co vše skutečně hraje roli – povětrnostní vli-

vy, fyzikální vlivy, materiál, z jakého je budova postavena, protipožární systém, ale i emoce, kondice ohroženého člověka, věk atd.? A je možné přijmout nějaká opatření, preventivně působit, technicky řešit předjetí takovým situacím? Na to i na řadu dalších otázek jsme si dovolili (autorky článku) zeptat se jednoho z našich největších odborníků a naprostého profesionála **brigádního generála Ing. Vladimíra Vlčka, Ph.D., MBA**, krajského ředitele Hasičského záchranného sboru Moravskoslezského kraje a současně také dlouholetého člena Bezpečnostní komise Předsednictva Svazu.

Vážený pane generále, dovolte nám se vrátit k již zmiňované nešťastné události v Bohumíně. Mohl byste nám tuto událost krátce připomenout?

Jednalo se o bytový požár v 11. NP z celkem třináctipodlažního bytového domu se 60 bytovými jednotkami ve vlastnictví města Bohumín s tragickou bilancí 11 mrtvých a 15 zraněných (z toho 1 příslušník HZS Moravskoslezského kraje a 1 člen jednotky sboru dobrovolných hasičů). Požár byl mimořádný zejména svou rychlostí šíření a rozsahem, zapříčiněným žhářským útokem za použití akceleraantu hoření. Nezvyklý byl také velký počet osob, které se v inkriminovaném momentu v bytě nacházely.

Od některých kritiků se ozývalo, že došlo k pochybení ze strany hasičů z důvodu pozdního příjezdu hasičských jednotek. Jak to ale bylo doopravdy? Co byl hlavní problém?

Od prvopočátku jsem jednoznačně odmítal spekulace o pozdním příjezdu hasičů na místo události. Vždyť první jednotka dorazila do 5 minut od vyhlášení poplachu, což je hluboko pod časovým limitem daným platnou legislativou. V prvních deseti minutách zásahu se na místě nacházely 4 cisternové stříkačky, 1 automobilový žebřík a 1 automobilová plošina s celkovým počtem 20 zasahujících hasičů. Během několika následujících minut přijely další jednotky jak profesionálních, tak i dobrovolných hasičů. Na místo dorazil také 53 m vysoký žebřík z Ostravy. Celkem zasahovalo 8 jednotek hasičů s 8 cisternami, dvěma automobilovými žebříky a jednou automo-

bilovou plošinou. Na likvidaci požáru se podílelo 46 hasičů, kteří zachránili 10 obyvatel domu, 4 další evakuovali a zabránili velkým materiálními škodám, protože zabránili rozšíření požáru mimo zasažený byt.

Co se týče hlavního problému, tím byla jednoznačně samotná příčina vzniku požáru. Jak jsem již uvedl, požár byl mimořádný zejména svou rychlostí šíření a rozsahem, který zapříčinil žhářský útok za použití hořlaviny, jenž zneemožnil nejen únik osob z hořícího bytu, ale také jejich možný pohyb z jednotlivých místností v rámci postiženého bytu. Navíc situaci komplikovalo i to, že místo požáru, resp. dislokace bytu, byla nedostupná pro výškovou techniku, a to nejen z důvodu výškové polohy, ale také jeho situováním na odvrácené straně od nástupní plochy; situaci navíc komplikovaly vzrostlé dřeviny, dětské hřiště a další občanská vybavenost a nebezpečná plocha pro ustavení techniky.

Jakým způsobem celý zásah probíhal a jaké byly role jednotlivých zasahujících složek integrovaného záchranného systému?

K zásahu jednotek hasičů se vzhledem k povaze události vyjádřím poněkud obšírněji. U požárů budov se stavební výškou

nad 22,5 metrů zasahujeme primárně vnitřkem budovy, kde k tomuto účelu využíváme chráněné únikové cesty. Tyto cesty tvoří zároveň zásahové cesty hasičů. Tento postup byl aplikován i v případě tohoto požáru, kdy neprodleně po příjezdu prvních jednotek na místo probíhal zásah vnitřním

schodištěm. Byl velmi efektivní, protože nedošlo k přenesení požáru na sousední byty v horizontální ani vertikální rovině. Současně s hasebním zásahem probíhala záchrana osob chráněnou únikovou cestou. V době zásahu uvnitř budovy byla zároveň ustavována výšková technika z vnější strany domu s cílem pokusit se zachránit osoby, které opouštěly hořící byt balkonem. Dosah této techniky byl však značně omezen jejím ustavením na nebezpečné ploše a zejména její maximální dostupnou výškou. Musíme vzít v potaz, že požár byl iniciován za pomoci akceleraantu, který způsobil nebývale rychlý rozvoj požáru

v celém bytě a znemožnil tím využití jediné únikové cesty pro obyvatele tohoto bytu, tedy vnitřního schodiště domu.

Zásah probíhal za součinnosti záchranných složek a dle postupů daných platnou legislativou a interními předpisy jednotlivých složek. Zde bych rád vyzdvihl výbornou spolupráci zejména s Policií ČR, Zdravotnickou záchrannou službou Moravskoslezského kraje, Městskou policií Bohumín a samozřejmě se zúčastněnými jednotkami sboru dobrovolných hasičů, stejně jako disciplinovanost a mimořádné nasazení všech záchranářů. Velmi důležitá byla také spolupráce s představiteli města Bohumín.

Řada občanů také pravděpodobně nevěděla, že není vždy možná záchrana seskokem do záchranné matrace z výškové budovy. Do kolika metrů lze takový skok považovat za bezpečný? A jak lze postupovat v případě, kdy se ohrožená osoba nachází nad tímto limitem?

Je nutné si uvědomit, že použití seskokové matrace SP 23 pro záchranu osob z výšky je vždy krajním řešením. Nasazení matrace vyžaduje rovnou plochu o minimálních rozměrech 5 x 5 metrů, kdy její mezní výška dopadu je 23 metrů. Hořící byt se však nacházel ve výšce cca 33 metrů. Záchrana skokem do záchranné seskokové matrace je opravdu krajním způsobem záchrany, a to i v případě požáru výškových budov. Jak jsem uvedl, primárně se využívají vnitřní únikové cesty, případně evakuační výtahy, pokud je těmito výtahy budova vybavena, což ale nebyl případ bohumínského požáru. Dále se k záchrane využívá výšková technika, ať už automobilové žebříky či plošiny, kde často narážíme na problém s průjezdností a nemožností vhodně ustavit tuto techniku v rámci sídlištních celků, a to nejčastěji z důvodu neukázněnosti řidičů, kteří parkují i mimo vyznačená parkoviště. Další komplikací bývá nevhodný terén kolem budov či vzrostlé

dřeviny a další občanská vybavenost. Záchranné seskokové matrace se používají jen do určitých – poměrně malých výšek (zpravidla max. do 15–20 m). Jde o velice nebezpečný prostředek jak pro zachraňované, tak pro zachraňující. Měli jsme i smrtelný úraz hasiče při použití seskokové matrace z velmi malé výšky při výcviku. O nasazení seskokové matrace rozhoduje velitel zásahu, který má pravomoc rozhodnout i o použití v situaci, kdy již není jiný bezpečnější způsob záchrany osob a zároveň výška seskoku překračuje povolené technické parametry seskokové matrace, ovšem zcela bez garance účinnosti utlumení pádu, tudíž bez možnosti eliminace zranění či usmrcení zachraňované osoby.

U požáru v Bohumíně byl jistě problematický fakt, že panelový dům byl postaven v době, kdy ještě platily staré předpisy požární bezpečnosti staveb. Jak se tyto předpisy liší od těch, které platí v současné době? Jsou v České republice stanovená nějaká pravidla požární ochrany v případě požáru ve výškových budovách? A jak je to u budov, jež jsou starší – je třeba je s ohledem na současné poznatky pozměnit, přizpůsobit?

Požární bezpečnost staveb v ČR obecně vychází z požadavků právních a normativních předpisů. Jedná se zejména o zákon č. 133/1985 Sb., o požární ochraně, a vyhlášku č. 23/2008 Sb., o technických podmínkách požární ochrany staveb, ve znění vyhlášky č. 268/2011 Sb. a soubor technických norem požární bezpečnosti řady ČSN 73 08xx. V těchto předpisech jsou samozřejmě mimo jiné stanoveny i specifické požadavky pro zajištění požární bezpečnosti ve výškových budovách. Dnešní předpisy samozřejmě kladou vyšší požadavky na zabezpečení požární bezpečnosti než v době výstavby bytového domu v Bohumíně. Naštěstí objekt v Bohumíně byl vyprojektován, tak jako převážná

většina panelových bytových domů na Ostravsku, na základě typových podkladů. Tyto již vycházely z tehdejších poznatků požární bezpečnosti, které byly jedním ze základů pro současně platné předpisy. Objekt byl již v té době vybaven vnitřní chráněnou únikovou cestou, byl dělen na požární úseky a na chodbách byly instalovány hydrantové systémy. Také proto nedošlo k rozšíření požáru na další bytové jednotky. Příkladem vyšších požadavků na zabezpečení dle současně platných norem může být požadavek na vyšší typ chráněné únikové cesty a s tím související způsob jejího větrání, kdy v dotčeném panelovém domě byla úniková cesta větrána přirozeným způsobem otvíranými okny v každém podlaží, kdežto současné předpisy již vyžadují větrání nucené přetlakové za pomoci ventilátorů a vzduchovodů. Dalším příkladem může být nutnost vybavení objektu vyššího než 30 m nejméně jedním evakuačním výtahem apod.

Každá stavba musí z hlediska požární bezpečnosti splňovat požadavky právních a technických předpisů platných v době výstavby. Povinnosti vlastníka objektu je provozovat a udržovat objekt v takovém stavu, na jaký byl projekčně navržen a poté zkolaudován. V případě, že do takového objektu není v průběhu jeho užívání zasahováno (neprobíhá zde např. žádná rozsáhlejší rekonstrukce), není v pravomoci hasičů retroaktivně nařizovat vlastníkům plnit současně platné předpisy.

Jak by měli postupovat zástupci obcí ve směru ke svému majetku, svým domům, aby předešli obdobným tragickým událostem? Co byste jim doporučil v minimu udělat v reakci na zmiňovanou událost?

Výchozím předpokladem je užívání stavby tak, aby byla zachována úroveň požární ochrany vyplývající z technických podmínek požární ochrany staveb, podle kterých byla stavba navržena, provedena a bylo zahájeno její užívání.

Postup provozovatelů bytových domů je jasně dán povinnostmi stanovenými zákonem o požární ochraně a jeho prováděcími předpisy. Jedná se zejména o obstarávání a zabezpečování hasicích přístrojů a požárně bezpečnostních zařízení (hydranty, požární dveře, požární signalizace apod.) se zřetelem na požární nebezpečí provozované činnosti a udržování je v provozuschopném stavu (tj. provádění potřebné údržby a provádění pravidelných kontrol provozuschopnosti min. jednou za rok).

Další důležitou povinností je vytvářet podmínky pro hašení požárů a pro záchranné práce, zejména udržovat volné příjezdové

Snímky Tomáš Lach, www.hzscr.cz

komunikace a nástupní plochy pro požární techniku, únikové cesty a volný přístup k nouzovým východům (včetně označení nouzových únikových východů, evakuačních výtahů a směrů úniku osob), k rozvodným zařízením elektrické energie, k uzávěrům vody, plynu, topení a k hasicím přístrojům a k ručnímu ovládání požární bezpečnostních zařízení.

Provozovatelé jsou dále povinni dodržovat technické podmínky a návody vztahující se k požární bezpečnosti výrobků nebo činností a s tím související zajišťování údržby, kontrol a oprav technických a technologických zařízení způsobem a ve lhůtách stanovených podmínkami požární bezpečnosti nebo výrobcem zařízení.

Dodržování předpisů o požární ochraně je prověřováno v rámci pravidelných kontrol (prostřednictvím způsobilé osoby). Tyto pravidelné kontroly dodržování předpisů o požární ochraně se zabezpečují formou preventivních požárních prohlídek a prověřováním dokladů o plnění povinností stanovených předpisy o požární ochraně. Událost v Bohumíně byla výjimečná tím, že požár úmyslně založil žhář za použití hořlaviny, jež nesmírně urychlila jeho průběh. V případě běžných požárů, kdy jejich vznik není úmyslem, je pro nás takřka nejdůležitější čas zpozorování vzniku požáru, resp. jeho oznámení na tísňovou linku. V tomto případě se jako zásadní pomoc jeví instalace hlásičů požáru, jejichž signál upozorní na možný vznik požáru nejen obyvatele daného bytu, ale i jejich sousedy, kteří mohou požár v jeho prvopočátcích sami uhasit či zmírnit rychlost jeho šíření, včas se evakuovat a zavolat na tísňovou linku a zajistit tak pomoc hasičů a složek integrovaného záchranného systému. O funkčnosti tohoto řešení se již dva roky přesvědčujeme v rámci projektů Moravskoslezského kraje a Statutárního města Ostravy, kdy jsou z rozpočtu těchto subjektů hrazeny hlásiče požáru a detektory úniku plynu seniorům, resp. nájemníkům bytů, jejichž vlastníkem je Statutární město Ostrava. Z dat, která v rámci Moravskoslezského kraje evidujeme, se jednalo od roku 2019 do současnosti o cca 220 událostí, kde figuroval autonomní hlásič, kdy můžeme konstatovat, že ve většině případů signalizace hlásičů eliminovala vznik větších materiálních škod a zejména míru ohrožení zdraví a životů občanů.

Dříve bývala povinná branná cvičení. Nyní již taková povinnost pro občany není, lze tedy i přes velkou informovanost díky internetu a sociálním sítím říci, že v této oblasti se informovanost příliš nerozvíjí či naopak rozvíjí až do šíření nesmysl-

ných fám. Co byste v tomto směru doporučil? Jak dostat do povědomí občanů to, co mají dělat v případě požáru v domě, výškovém domě atd.?

I v současné době jsou témata ochrany obyvatelstva při mimořádných událostech, jako jsou např. povodně, úniky nebezpečných látek nebo požár v bytě, součástí výuky na školách. Nejedná se zpravidla o klasický předmět, témata jsou zakomponována do školních vzdělávacích programů. Velmi často jsou naplňována prostřednictvím tematických projektů či besed. Na základních školách v našem kraji již dlouhodobě realizujeme program Hasík CZ – Výchova dětí v oblasti požární ochrany a ochrany obyvatelstva. V loňském roce jsme navštívili více než 80 % základních škol Moravskoslezského kraje a oslovili tak více než 20 000 dětí druhých a šestých tříd. HZS Moravskoslezského kraje tímto přímým způsobem oslovuje nejvíce dětí na území kraje v rámci celé ČR.

V rámci preventivně výchovné činnosti realizujeme rovněž semináře pro naše seniory, pedagogy škol, účastníme se se „stánkem“ preventivně výchovné činnosti akcí pro veřejnost. V letošním roce jsou však tyto aktivity ze všeobecně známých důvodů omezeny. V dalších letech chystáme v Ostravě ve spolupráci s městem i s krajem pro širokou veřejnost výstavbu tzv. Městečka bezpečí. Jedná se o unikátní projekt a místo, kde se návštěvníci dozvědí mnoho užitečných informací, jak předcházet požárům a jiným mimořádným událostem, jak se chovat při jejich vzniku či jak reagovat na všeobecnou výstrahu, kterou případně zaslechnou z mluvící sirény. Naší ambicí je, aby tímto „městečkem“ ročně prošlo cca 50 000 osob.

Mohou se na takové prevenci směrem k občanům podílet i zástupci obcí a zprostředkovat například ve spolupráci s některými složkami integrovaného záchranného systému osvětu pro občany či jinak napomáhat k šíření osvěty dále?

Určitě ano, spolupracujeme s obcemi, účastníme se akcí, které organizují pro své občany, např. dny IZS, dětské dny. Spolupracujeme se sbory dobrovolných hasičů, jejichž členové jsou často námi připravovanými instruktory preventivních programů. Velmi často se v obcích podílíme na praktických cvičeních požárního poplachu, např. ve školách. Jsme zastánci aktivních forem vzdělávání, jednou zažít a procvičit si, je mnohonásobně efektivnější než si jen přečíst či slyšet.

Pane generále, na závěr bychom rády daly prostor Vám, zda je ještě něco, co bys-

te rád našim čtenářům předal či v souvislosti se zmíněnou událostí v Bohumíně zmínil?

Jedno z poučení z této mimořádné situace je ve vztahu k původnímu negativnímu obrazu samotného zásahu, jež bylo vytvořeno některými nezodpovědnými vyjádřeními občanů a tzv. expertů na požární ochranu a následně bylo hojně prezentováno a podporováno některými médii. Téměř to vypadalo, jako by za samotný vznik a následky požáru mohli hasiči a nikoli pachatel. Domnívám se, že se jedná o situaci, se kterou se setkalo v nějaké modifikované podobě množství starostů či primátorů měst při své vlastní činnosti. Tady se ukázalo, že pouze předkládání hodnověrných faktů a nekončící vysvětlování jednotlivých aspektů události je cestou, jak tento názor veřejnosti zvrátit. Přičemž je nutno vzít v potaz, že i v této fázi jsme nemohli všechny okolnosti případu zveřejňovat, dokud nebyly uvolněny státním zástupcem, což bylo o to složitější.

Samozřejmě že nejen hasičům, ale všem, jež se podíleli na zdolávání tohoto požáru, je nesmírně líto, že k této události došlo a že si vyžádala tolik obětí. Na druhé straně jsem přesvědčen, že všichni zasahující udělali maximum. Musíme si však uvědomit, že jestliže je za samotnou příčinou takovéto události úmysl, neváhám říct určitá forma teroru, je velmi složité, téměř nemožné provádět účinná opatření při nedostatku času. O to důležitější pro nás pro všechny je všimnout si svého okolí a nebýt netečný ke skutečnostem, jež v důsledku mohou vést k takovýmto tragickým následkům.

Moc děkujeme, pane generále, za velice zajímavý rozhovor se spoustou nových a důležitých informací. Budeme jen doufat, že se již tragické události takové podoby nebudou opakovat.

*příspěvek připravily a za rozhovor děkují
Mgr. Claudia Varhol
a Mgr. Alena Klimtová, DiS.
Legislativní a právní sekce*

A pokud někdo z vás, čtenářek a čtenářů naší rubriky Prevence a bezpečnost, má k jakémukoliv tématu dotaz nebo připomínku či přímo námět na určité téma, prosíme, neváhejte a napište nám je na e-mail: varhol@smocr.cz. Za vaše ohlasy, kritiku a třeba i inspiraci, čemu se věnovat v dalších číslech, budeme velmi rádi, ale rádi se jistě budou inspirovat i naši čtenáři.

Krajská setkání se rozjela na plno, skončila ale v on-line prostředí

Krajská setkání v letošním „covidovém“ roce započala koncem srpna na Moravě. V minulém čísle INS jsme vám krátce přiblížili setkání v Olomouckém, Zlínském a Moravskoslezském kraji. V tomto čísle se ohlídneme za dalšími. Vzhledem ke zhoršující se epidemiologické situaci však poslední tři setkání byla v prezenční verzi nahrazena formou on-line. Jednalo se o kraje Karlovarský (29. 9.), Plzeňský (30. 9.) a Ústecký (1. 10.). Všem je asi jasné, že nejlepší jsou osobní setkání, nicméně zdraví je prioritou...

Základní stavba programu se neměnila, připomeňme si tedy, že hlavními legislativními tématy jsou finanční dopady koronavirové krize na rozpočty samospráv, stavební zákon, sociální služby a odpadové hospodářství (*toto téma jsme podrobně rozebrali v INS č. 8–9/2020*). Možnosti financování z fondů EU, národních programů, ale i jiných zdrojů jsou rozebírány v části nazvané Financování rozvoje měst a obcí po roce 2020. Dále představujeme právní poradnu, kterou obce i města velice využívají a velmi si této služby cení, svazové projekty, do kterých je rovněž zapojeno velké množství municipalit, a prostor pro předání aktuálních informací z oboru mají i některé státní instituce a ministerstva. Jsou to především:

- Úřad pro zastupování státu ve věcech majetkových
- Státní pozemkový úřad
- Ministerstvo pro místní rozvoj
- Ministerstvo vnitra
- Ministerstvo životního prostředí
- Český statistický úřad (sčítání lidu 2021)

Vyhlašují se také výsledky výzkumu Město pro byznys a pochopitelně se i k různým tématům diskutuje.

Obavy, že na krajských setkáních bude vzhledem k nepřehledné situaci kvůli protikoronavirovým opatřením slabá účast, se zprvopočátku nepotvrdily. Počty účastníků vesměs korespondovaly s počty z minulých let. V půli září se však situace zhoršila a zkomplikovala, pozitivně testovaných přibývalo. Mnozí starostové museli situaci ve svých městech a obcích řešit, účast na těchto regionálních akcích přece jenom poklesla. A jak už bylo řečeno v úvodu, nakonec bylo přistoupeno k formě on-line.

Krajská setkání zahajovala výkonná ředitelka Svazu Radka Vladěnková, která také vždy poděkovala partnerům za podporu těchto regionálních akcí.

GENERÁLNÍ PARTNEŘI:

Jihomoravský kraj, 31. srpna 2020

Krajská setkání začala na Moravě, jak jsme uvedli již v úvodu, a tam také pokračovala. Poslední prázdninový den starostky a starostové zavítali do jihomoravské metropole Brna. Jménem hostitelského města je uvítala primátorka Markéta Vaňková. Účastníci krajského setkání se sešli na Výstavišti a primátorka Brna si hned v úvodu tak trochu postěžovala, že bohužel právě brněnské výstaviště koronavirovou krizi odneslo nejvíce. Dostalo hodně zabrat a v podstatě je zde mrtvo. Ztráty se budou počítat ve stovkách milionů korun. Nikdo to ale podle ní nemá lehké, nicméně nezbyvá než situaci čelit, rozvoj měst a obcí se nesmí zastavit. Za kraj se úvodní zdravice ujal náměstek hejtmána Petr Hýbler, který ocenil organizování podobných akcí, jako jsou právě krajská setkání – důležité jsou jak pro města obce, tak pro kraj. Mnoho problémů mají totiž tyto úrovně samospráv společně, v poslední době pochopitelně jsou to dopady koronavirové krize na jejich rozpočty a také udržitelnost poskytovaných služeb.

Za vynaložené úsilí a energii, kterou starostové vkládali do aktivit, jež měly zabránit šíření koronaviru a následně oživení podnikání,

poděkoval starostkám a starostům předseda Svazu František Lukl. Právě díky samosprávám byla první vlna zvládnuta brilantně. „Odměnou“ jí však bylo to, že Ministerstvo financí městům a obcím sáhlo na některé daňové příjmy, aniž je informovalo. Díky patři proto Senátu, v Brně zastoupeném Ivo Bárkem, který inicioval, aby se obcím peníze formou kompenzačního bonusu vrátily. Pozitivní je, že vláda se senátním návrhem inspirovala, ba ho i povýšila. Nicméně samosprávy chtějí požádat ještě o jednu podobnou „injekci“, jelikož jsou to právě ony, kdo mají připraveny projekty a pomohou se z krize tím pádem tzv. proinvestovat. Předseda Svazu se pak dotkl také některých dalších ožehavých témat, především problematiky stavebního zákona.

Po skončení standardního programu primátorka Vaňková nabídla přítomným možnost konzultace ohledně spolufinancování projektů a Libor Beránek, nový člen Předsednictva Svazu a starosta

Sokolnic, zase pomoc při řešení problémů nejen v sociální oblasti, kterou má v rámci Svazu ve své gesci.

Liberecký kraj, 4. září 2020

Na pátou akci se pracovníci Kanceláře Svazu vydali na sever, konkrétně do Liberce. Kraj zde měl nejvyšší zastoupení v osobě hejtmána Martina Půty. Přivítal přítomné účastníky a poděkoval Svazu za jeho úspěšný boj za přiznání kompenzačního příspěvku. Současně poděkoval všem starostům za jejich statečný a obětavý přístup k jejich občanům v době karantény. V době jednání bylo na Liberecku pozitivně testováno větší množství lidí, než tomu bylo v jarních měsících, ale průběh onemocnění byl mnohem slabší, mnohdy zcela bez příznaků. Prevence a jistá opatření jsou samozřejmě důležitá, ale kdyby se tímto způsobem podle hejtmána přistupovalo i k jiným nemocem, běžným např. v zimních měsících, každoročně bychom na několik měsíců museli vypnout celou zemi a celou ekonomiku.

Na slova hejtmána navázal primátor Jablonce nad Nisou Jiří Čerovský. Krátce zhodnotil problematiku situaci z pohledu

Jablonce, nicméně dodal, že všechna města a obce se dnes „perou“ s finančními zdroji, proto všem popřál hodně sil a pevné nervy.

Nutno podotknout, že v rámci diskusí také v tomto kraji zaznívala velmi pochvalná slova starostů na fungování a služby právní poradny, kterou pro Svaz vykonává advokátní kancelář KVB.

Pardubický kraj, 9. září 2020

Ze severu na východ. Radní Hana Štěpánová v Pardubicích nejprve poukázala na to, co vše se v poslední době podařilo v kraji proinvestovat, a to nejen z evropských dotací. Navázal primátor Pardubic Martin Charvát, který mj. vzhledem k současné a nelehké situaci vyzdvihl nezastupitelnou roli Svazu jako lobbistické organizace, která hájí zájmy malých i velkých měst. Jeho slova podtrhla výkonná ředitelka Svazu Radka Vladyková. Informovala, že aktuálně byl ze Svazu zaslán dopis na všechny parlamentní výbory a kluby, ve kterém se Svaz domáhá dalšího jednání o nastavení financování měst a obcí v novém programovém období (viz str. 4).

Byť s malým zpožděním, ale přeci, pozornost setkání v Pardubickém kraji věnoval hejtmán Martin Netolický. Krátce se vyjádřil k přípravě nadcházejících krajských voleb a poté zejména k situaci ohledně koronavirové nákazy v kraji. Vzhledem ke zhor-

šujícímu se stavu kraj zrušil veškeré hromadné akce a hejtmán apeloval na své kolegy ze samosprávy, aby i oni přehodnotili ve svých obcích a městech pořádání nejrůznějších akcí ve vnitřních prostorech, včetně předvolebních mítinků či sportovních akcí. Zmínil také kompenzační bonus, o který obce, města i většina krajů usilovaly. Nicméně kraje v tomto směru netáhly za jeden provaz a tohoto bonusu se vzdaly, což hejtmán Netolický nepovažuje za rozumné rozhodnutí. Pardubický kraj tak přišel o 250 milionů korun. Po vystoupení hostů následoval standardní program. Ze strany Parlamentu mu ale nebyla věnována žádná pozornost.

Královéhradecký kraj, 10. září 2020

Roušky a zase roušky. Řečníkům ale byly zatím odpuštěny. Nicméně na účasti se zhoršující „koronavirová“ situace začala projevovat. Mnozí si svoji přítomnost rozmysleli, také nastaly ve městech a ocích problémy, které bylo třeba promptně řešit. Ale i tak bylo jednání v Hradci přínosné, a možná i právě proto.

Po úvodních slovech výkonné ředitelky Radky Vladykové se slova ujal náměstek Královéhradeckého kraje Martin Červíček,

který je zároveň senátorem. Mohl si tak z postu zákonodávce i zastupitele kraje vyslechnout problémy z územní samosprávy a reagovat na ně. U mikrofonu ho poté vystřídal primátor Hradce Králové Alexandr Hrabálek. Také krátce zhodnotil situaci v kraji, nicméně vyzval přítomné, aby si v rámci možností prohlédli město, které má stále co nabídnout. Do Hradce si přijel vyslechnout požadavky a problémy starostů i poslanec Pavel Bělobrádek.

Jihočeský kraj, 15. září 2020

Z jednání v jižních Čechách se omluvil primátor Českých Budějovic Jiří Svoboda i hejtmanka kraje Ivana Stráská. Tu na setkání se starosty zastoupil její náměstek Pavel Hroch. Jako i ostatní řečníci – čelní představitelé měst, obcí a krajů, také on nejprve krátce zhodnotil současnou situaci, s kterou je ale třeba se vyrovnat. Ve svém vystoupení se ale tak trochu i kriticky vyjádřil k práci Svazu a ptal se, zda jeho činnost momentálně nestagnuje. Sdružení místních samospráv podle něho nyní pracuje lépe, výrazněji. A položil hned několik dalších otázek. Jak bude Svaz reagovat? Co bude se stavebním zákonem? Na jeho

nepříliš lichotivé vyjádření na účet Svazu reagovala výkonná ředitelka Radka Vladyková. Vysvětlila, že kancelář Svazu reaguje na všechny podněty přicházející z venku, připomínkuje právní předpisy, vydává mediální výstupy podle usnesení volených orgánů Svazu. Hlavní směr činnosti udává samozřejmě Předsednictvo a Rada Svazu, pracují ale i odborné komise a pracovní skupiny. Nyní se svazová činnost, vzhledem k tíživé a nepředvídatelné situaci, soustředí na zajištění financování obcí a měst na příští léta. Velmi kladně hodnocena byla i na jihu Čech práce právní poradny.

Středočeský kraj a Praha, 16. září 2020

Středočeské setkání zahájil místopředseda Svazu Pavel Drahovzal, starosta Velkého Oseku.

Záštitu nad jednáním v srdci republiky poskytl primátor hl. m. Prahy Zdeněk Hřib. Vzhledem k opravdu tak trochu „podivné době“ hodnotil nebývalý výpadek příjmů v rozpočtech měst a obcí. Konstatoval, že se v době setkání ocitáme zřejmě na prahu druhé vlny pandemie a samozřejmě je tomu třeba čelit.

Nicméně nesystémová řešení ze strany státu, účetní škrtů na úkor měst a obcí ničemu nepomohou. Např. zrušení zdanění superhrubé mzdy pro Prahu bude každoročně znamenat výpadek příjmů ve výši

4,3 mld. Kč. Primátor ale věří, že ČR nečeká kompletní zastavení ekonomiky jako na jaře. Praha ale na tom není nejlépe. Opatření proti šíření koronaviru je třeba dělat a nelze se těchto opatření bát.

Setkání v Praze věnovala svůj čas také hejtmanka Jaroslava Pokorná Jermanová. Před-

ně poděkovala starostům za uplynulých čtyři roky úzké a podle jejích slov snad i plodné spolupráce. Dále konstatovala, že pochopitelně i kraj je nyní postižen výpadkem příjmů, nicméně na krizovou situaci je připraven. Nově nastavil některé finanční dotační tituly tak, aby podržel obce, které by musely v příštím roce výrazně škrtat své investice.

ce. K těmto prostředkům bude možno využít i zdroje od státu. Peníze by měly napomoci zejména v oblasti vodohospodářství, skládkování, na podporu vysokorychlostního internetu atd. Je patrné, že covid s námi bude i v příštích letech, bude se třeba

trochu uskovnit a hlavně respektovat prostor toho druhého a vzájemně se chránit. Závěrem dodala, že kraj je na tom zatím finančně dobře, na investice má zajištěno 7 mld. korun. V průběhu setkání pak ještě seznámila přítomné s úspěšným pilotním

projektem participativního rozpočtu kraje a s novinkou – platebním portálem Středočeského kraje.

Byť se setkání konalo v hlavním městě, žel pozornost mu nevěnoval nikdo ze Senátu ani Poslanecké sněmovny.

Kraj Vysočina, 17. září 2020

V úvodu jen velmi krátce pozdravil přítomné hejtmán Kraje Vysočina Jiří Běhounek. Poděkoval za dosavadní spolupráci, popřál hodně zdaru ve volbách a v „boji“ s koronavirem a také úspěšné jednání. Slova se pak ujala primátorka Jihlavy Karolína Koubová. Vyzdvihla význam podobných setkání, jako jsou právě ta krajská, která mají na programu řadu zajímavých

a aktuálních témat, a rovněž i ona vyhodnotila současnou situaci jako poněkud nešťastnou. Města a obce stojí před tvorbou rozpočtů a, jak se říká, zastupitelé si lámou hlavu. Věří však, že prostřednictvím Svazu se samosprávy domůžou určitých kompenzací i určitých finančních úlev. Věří také, že do příštího roku se podaří situaci zvládnout a pro všechny to nakonec bude nová zkušenost, která nám pomůže dívat se na problémy i jiným pohledem.

Senát na setkání v Jihlavě zastupoval senátor Milan Štěch. Výkonná ředitelka Svazu, podobně jako i na předcházejících akcích, poděkovala Senátu za velmi úzkou spolupráci s městy a obcemi, kterou bylo mj. dosaženo přiznání kompenzace ve výši 1250 Kč na občana.

připravila Lenka Zgrajová

PARTNEŘI:

Stavební zákon byl předložen Poslanecké sněmovně

Očekávané se stalo skutečností. Vláda předložila návrh stavebního zákona, i přes všeobecnou kritiku, do Poslanecké sněmovny. Může sněmovna napravit všechny neduhy návrhu, který byl předložen s 360 rozpory?

Vláda na svém jednání dne 24. srpna 2020 schválila návrh stavebního zákona s úpravami podle připomínek obsažených ve stanovisku Legislativní rady vlády a podle připomínek vlády. Návrh stavebního zákona byl v souladu s usnesením vlády předložen do Poslanecké sněmovny, kde byl zaevidován dne 11. září jako sněmovní tisk č. 1009. Návrh zákona byl do sněmovny předložen i přesto, že Legislativní rada vlády konstatovala porušení legislativních pravidel vlády, která jsou jako usnesení vlády pro ministerstva závazná (§ 21 zákona č. 2/1969 Sb.). K porušení legislativních pravidel vlády došlo tím, že na základě výsledků připomínkového řízení došlo k podstatné změně obsahu návrhu zákona a návrh tak měl být znovu rozeslán do připomínkového řízení. Bohužel i přes námítky většiny připomínkových míst se tak nestalo. Nebyly tak odstraněny nedostatky, na které připomínková místa v novém návrhu upozornila.

Námítky uplatněné k upravenému návrhu zákona již nebyly vypořádávány.

Svaz i nadále vyjadřuje zásadní nesouhlas s návrhem na zrušení stavebních úřadů na obcích I. a II. typu. Vyhláška, na základě které by mělo být stanoveno, na kterých obecních úřadech obcí I. a II. typu zůstanou stavební úřady zachovány, bude moci být vydána až po nabytí účinnosti stavebního zákona. Zmocnění pro Nejvyšší stavební úřad k jejímu vydání nabývá účinnosti teprve dnem nabytí účinnosti stavebního zákona jako celku. Svaz nadále rozporuje i vymezení věcné působnosti obecních stavebních úřadů.

Předsednictvo Svazu na svém jednání dne 4. září 2020 odmítlo postup přijetí stavebního zákona, který porušil legislativní pravidla vlády. Svaz se domnívá, že předložený návrh není možné projednávat v Posla-

necké sněmovně, když takto důležitý návrh zákona neprošel řádným legislativním procesem, neboť verze předložená do Poslanecké sněmovny nebyla projednána s připomínkovými místy v souladu s legislativními pravidly vlády. Není možné odstraňovat nedostatky takto důležité normy komplexním pozměňovacím návrhem v Poslanecké sněmovně.

Svaz se od počátku staví kladně k nutnosti procesních změn a digitalizaci stavebního řízení. Vyjadřuje však znepokojení nad způsobem projednávání návrhu a obavami z možného kolapsu systému, pokud bude návrh prosazován dále tímto nestandardním způsobem bez řádných analýz a jistého personálního zajištění a materiálního vybavení stavebních úřadů.

O průběhu dalšího legislativního procesu budeme průběžně informovat.

*Mgr. Ivona Mottlová
Legislativní a právní sekce*

Musí zastupitel plnit úkoly, které mu uloží zastupitelstvo obce?

Primární povinností zastupitele je dle § 83 odst. 1 zákona o obcích povinnost zúčastnit se jednání zastupitelstva, popř. jiných orgánů obce, kterých je členem. Základní povinností je tedy skutečně aktivní participace na rozhodování zastupitelského sboru. V tom vykonává zastupitel svůj mandát v souladu s § 69 zákona o obcích „osobně a v souladu se svým slibem a není přitom vázán žádnými příkazy“.

Další povinnosti vyplývají především z členství zastupitele ve volených orgánech obce, typicky rady, komise či výboru zastupitele. Tyto orgány jsou následně povinny plnit úkoly uložené jim zastupitelstvem obce. Osobní povinnost zastupitele k výkonu konkrétního úkolu může být stanovena jinými předpisy, typicky např. pozice tzv. určeného zastupitele pro porovnání návrhu zadání územního plánu dle § 47 stavebního zákona. Záleží tedy na konkrétním úkolu. Podle našeho názoru ale nemá zákonnou oporu ukládání konkrétních úkolů osobně danému zastupiteli. Per analogií snad existenci takových úkolů dovodit z § 76 odst. zákona o obcích, dle kterého může zastupitelstvo přiznat mimořádnou odměnu zastupiteli za splnění mimořádných nebo zvláště významných

úkolů obce, z tohoto však nelze dovodit pravomoc zastupitelstva či jiného orgánu k pověření konkrétním úkolem.

Jinou otázkou je výkon tzv. uvolněné funkce. Dle § 71 může být zastupitel uvolněn pro výkon funkce, u které tak určí zastupitelstvo obce. Takto uvolněného zastupitele může zastupitelstvo pověřit konkrétním úkolem v intencích funkce, pro kterou je uvolněn. Konkrétní povinnost se však váže k funkci a nelze ji např. po daném zastupiteli požadovat po jeho skončení v této funkci.

*Mgr. Bc. Martin Pikous
Legislativní a právní sekce*

Možnosti převodu majetku ÚZSVM obcím

Na krajských setkáních, tradičních akcích Svazu, která ale letos kvůli covidu probíhají až v pozdějším termínu, především v září a ve finále on-line, pravidelně vystupují i zástupci Úřadu pro zastupování státu ve věcech majetkových (ÚZSVM). Často se ptáte, jaké mají obce možnosti získat nepotřebný státní majetek. Zde je krátké shrnutí.

Pro obce je prospěšné některé nepotřebné státní nemovitosti získat, protože jim umožní nové investice ve prospěch občanů a případně pomůžou narovnat chyby ve vlastnických vztazích z dávné minulosti.

Jak na to

ÚZSVM bezúplatně převedl v letech 2016–2019 na samosprávy celkem 10 835 nemovitostí v účetní hodnotě přes 912 milionů korun. ÚZSVM se dlouhodobě snaží maximálně vyhovět žádostem obcí a krajů o státní nemovitosti, které by samosprávy rády využily pro svůj rozvoj. Podmínky převodů jsou stanoveny zákonem o majetku státu. Postup ÚZSVM se kromě zákona řídí také prováděcí vyhláškou a metodikou Ministerstva financí. Aktuální znění metodického pokynu Ministerstva financí a informační materiál pro obce a kraje, který ÚZSVM připravil ve spolupráci s Ministerstvem financí, jsou dostupné na adrese <https://www.uzsvm.cz/informace-krajum-a-obcim>, v tištěné podobě pak na pracovištích ÚZSVM. Přehledná brožura seznamuje představitele územních samospráv s problematikou hospodaření s nepotřebným státním majetkem a detailně popisuje způsoby, jakými mohou obce a kraje tento majetek nabýt.

Veřejný zájem

Zákon o majetku státu při převodu nepotřebného státního majetku preferuje postup formou transparentního výběrového řízení nebo veřejné dražby. Jiné způsoby nakládání s majetkem jsou možné, pouze dojde-li ke splnění a doložení předepsaných podmínek. Jednou z nich je z pohledu státu veřejný zájem svědčící pro bezúplatný převod, případně hospodárnost takového převodu v porovnání s jinými variantami nakládání. Bezúplatný převod ve veřejném zájmu je možný tehdy, pokud obec v žádosti mimo jiné prokáže, že je oprávněna realizovat veřejně prospěšnou stavbu a doloží proveditelnost svého záměru z hlediska věcného, finančního a časového. Zároveň se vždy posuzuje i to, zda nelze k deklarovanému veřejně prospěšnému účelu využít stávající nemo-

ÚŘAD PRO
ZASTUPOVÁNÍ STÁTU
VE VĚCÍCH MAJETKOVÝCH

vitost, která se již ve vlastnictví obce nachází. Bezúplatným převodem nesmí být porušeny právní předpisy o veřejné podpoře. Naplnění konkrétního veřejného zájmu se zásadně zajišťuje sjednáním adekvátních smluvní závazků.

Přímý prodej nebo výběrové řízení

Nepotřebný státní majetek mohou obce získat od ÚZSVM také prostřednictvím přímého prodeje. Například státní pozemek, na němž stojí stavba vlastněná obcí, je zpravidla nabídnut přednostně k odkoupení právě obcí. Další možností je účast ve výběrovém řízení s aukcí či výběrovém řízení elektronickou formou, přičemž maximální uvažovaná částka uvedená v usnesení zastupitelstva může být podle zákona dočasně zneprístupněna, tudíž odpadá častá obava obcí, že jsou v soutěžích znevýhodněny oproti ostatním zájemcům. Rovněž mohou zastupitelstva obce svěřit otázku nabytí nemovitosti zcela nebo zčásti radě obce či starostovi. Zastupitelstvo tedy rozhodne o úmyslu nabýt konkrétní majetek, avšak další rozhodování deleguje na radu nebo starostu. Není nutné, aby zastupitelstvo stanovilo přesnou výši nejvyššího podá-

ní v dražbě, maximální nabízenou kupní cenu apod. Obce se již v současné době elektronických aukcí nemovitostí aktivně účastní.

Informace o nepotřebném majetku státu přehledně

V případě, že mají obce zájem o nepotřebný majetek státu, mohou najít informace na webových stránkách www.uzsvm.cz. Zde naleznou i veškeré nemovitosti, s nimiž ÚZSVM hospodáří včetně vyznačení, zda je nemovitost pro ÚZSVM potřebná. Všechny aktuálně k převodu zpracovávající nabídky nepotřebného majetku jsou pak zveřejněny prostřednictvím aplikace www.nabidkamajetku.cz. Aplikace obsahuje tři hlavní oblasti: Nabídky pro státní instituce, Nabídky připravované a Nabídky pro veřejnost. V Nabídkách pro státní instituce je majetek určený v první fázi pro využití organizačními složkami státu a státními organizacemi. V záložce Nabídky připravované je majetek, o který státní instituce neprojevily zájem a u kterého lze očekávat, že bude k prodeji nabízen v budoucnu a zájemci včetně samospráv se tak mohou na podání nabídky déle připravovat. V záložce Nabídky pro veřejnost je možné nalézt všechny nabídky majetku, které jsou určeny k prodeji veřejnosti. Samostatnou záložku tvoří Elektronické aukce (tj. výběrové řízení elektronickou formou), kde je možné přímo on-line přihazovat do probíhajících elektronických aukcí. V záložce Jiné formy prodeje a pronájmy je možné nalézt jak majetek prodávaný formou dražby nebo ve výběrovém řízení s fyzickou aukcí, tak majetek nabízený k pronájmu či propachtování. ÚZSVM se snaží maximálně pomáhat obcím a krajům v oblasti získávání státních nemovitostí, musí však přitom dodržovat podmínky stanovené zákonem, metodikou a stanovisky Ministerstva financí.

*Ing. Radek Ležatka
vedoucí oddělení komunikace
Úřad pro zastupování státu
ve věcech majetkových*

Novelizace právní úpravy taxislužby omezuje zmocnění pro obce

V letošním roce dochází v oblasti taxislužby k dvojí novelizaci zákona č. 111/1994 Sb., o silniční dopravě, a prováděcí vyhlášky č. 478/2000 Sb. K 1. červenci letošního roku nabyla účinnosti dlouho očekávaná novela, která legalizovala dosavadní systém fungování mobilních aplikací k objednání taxislužby, zároveň však připojila i kontrolní mechanismy na ochranu zákazníků a daňových zájmů státu. Současně touto novelou došlo k výraznému zúžení zmocnění pro obce k lokální úpravě taxislužby, obce přišly zejména o možnost požadovat po řidičích taxislužby složení zkoušky z místopisu, znalostí právních předpisů a obsluhy taxametru. Druhá letošní novelizace nabývá účinnosti k 1. říjnu a zavádí rozvolnění místní příslušnosti dopravních úřadů u žádosti o oprávnění a průkaz řidiče taxislužby, obdobně jako je tomu dnes u řidičských průkazů, a dále zakotvuje ověřování legálnosti pobytu a pracovního povolení cizinců při udělování oprávnění řidiče taxislužby.

První ze zmíněných novelizací reaguje na vyhraněnou situaci spojenou s příchodem nadnárodních provozovatelů mobilních aplikací k objednání taxislužby do některých měst. Jejím cílem je maximálně zjednodušit oblíbené elektronické objednávání přeprav a v souladu s moderními myšlenkami sdílené ekonomiky usnadnit přístup k povolání řidiče taxislužby. Tato zjednodušení by však nebyla spravedlivá bez adekvátního snížení povinností dopravců při klasickém objednávání taxislužby a bez zakotvení odpovědnosti největších hráčů na trhu – zprostředkovatelů taxislužby, k nimž patří právě i provozovatelé aplikací. Nově tedy dopravci a řidiči nemusí používat taxametr, resp. jej mít ve vozidle, ani mít vozidlo označené střešní svítilnou v případě, že po elektronickém objednání přepravy jsou zákazníkovi poskytnuty stanovené informace, zejména zákazník musí před závazným potvrzením objednávky znát konečnou cenu přepravy.

Aby byla vozidla taxislužby bez střešní svítilny v silničním provozu seznatelná pro kontrolní orgány a také zákazníci si mohli ověřit, že se jedná o řádně evidované vozidlo taxislužby, zavádí se univerzální označení všech vozidel taxislužby evidenční nálepkou. Nálepku dopravcům vydají dopravní úřady za správný poplatek 500 Kč při evidenci vozidla, nebo i kdykoli jindy, pokud o to dopravce požádá, například po výměně čelního skla. Dopravci, kteří měli vozidlo evidované již před na-

bytím účinnosti novely, jej mohou bez nálepky používat až do 1. 1. 2021.

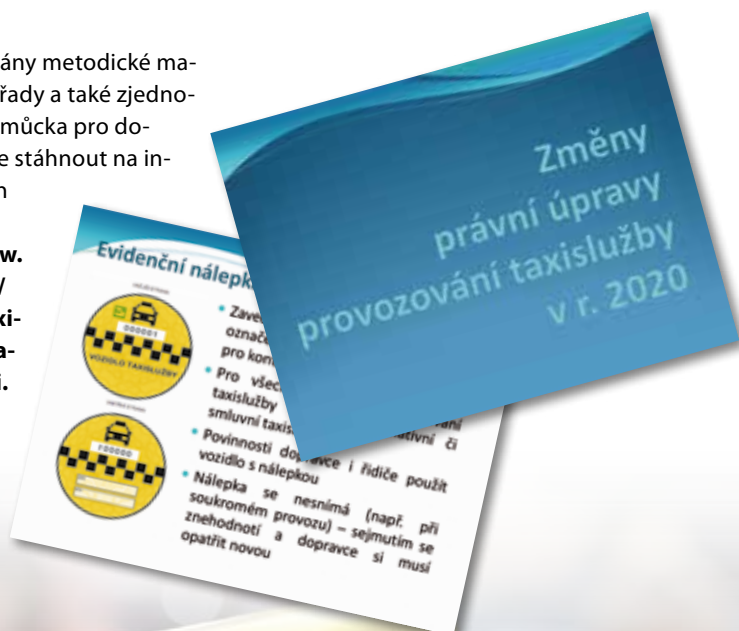
Pro zjednodušení přístupu k povolání řidiče taxislužby, aby si lidé mohli snadněji přivydělávat taxislužbou vedle svého zaměstnání, bylo zrušeno zmocnění obcí ke stanovení zkoušek řidičů taxislužby a požadavku na jednotnou barvu vozidel taxislužby. Podle současné právní úpravy tedy zůstává obcím možnost stanovit obecně závaznou vyhláškou pro jimi zřízená stanoviště vozidel taxislužby podmínky jejich užívání a provozní řád, a dále mohou jako podmínku pro zahájení nebo nabízení přepravy na svém území požadovat splnění požadavků na maximální rozměry vozidla, maximální zdvihový objem motoru, stupeň plnění emisní úrovně nebo druh paliva.

K novele byly zpracovány metodické materiály pro dopravní úřady a také zjednodušená metodická pomůcka pro dopravce a řidiče. Lze si je stáhnout na internetových stránkách Ministerstva dopravy na adrese <https://www.mdcr.cz/Dokumenty/Verejna-doprava/Taxisluzba/Methodika,-stanoviska,-doporuceni>.

Co se týče druhé z letošních novelizací taxislužby, nově se při udělování

oprávnění řidiče taxislužby bude u cizinců ověřovat, zda v ČR pobývají legálně a mohou zde pracovat, případně jsou sami dopravci s živnostenským oprávněním. Povinnost doložit příslušné doklady bude na řidiči. Dále bude rozvolněna místní příslušnost dopravních úřadů u úkonů na žádost ohledně oprávnění a průkazů řidiče taxislužby. Právní úprava v tomto směru bude nastavena obdobně jako již dnes u řidičských průkazů. Rovněž k této novelizaci bude zpravována metodická pomůcka, která bude ke stažení na internetových stránkách Ministerstva dopravy.

*Mgr. Jana Nádvoříková
vedoucí oddělení státní správy
Ministerstvo dopravy
odbor veřejné dopravy*

Zapojení obcí při přípravě a provádění sčítání lidu 2021

Bez spolupráce s obcemi se sčítání lidu nikdy neobejde. Stejně tak tomu je u nového sčítání, které proběhne na jaře 2021. Zapojení obcí probíhá již v první fázi, zaměřené na územní přípravu sčítání, a uskuteční se také v průběhu samotného sčítání. Až dosud obce spolupracovaly při ověřování referenčních údajů RÚIAN za budovy a adresy, při došetřování technickoeconomických atributů (TEA) budov, při harmonizaci hranic a popisu základních sídelních jednotek a při doplňování údajů za bytové domy ve vlastnictví obce. Během samotného sčítání pak zveřejní standardní informace o sčítání pro obyvatele a zajistí doprovod sčítacím komisařům během sběru dat ve specifických objektech či lokalitách.

Smyslem územní přípravy sčítání 2021 je zkompletovat a zkvalitnit údaje o území, v němž se bude konat, a o budovách, které podléhají sčítání. Zde byla součinnost obecních úřadů a jejich starostů s ČSÚ absolutní prioritou. Obce jsou totiž podle zákona č. 111/2009 Sb., o základních registrech, jedním z editorů údajů o stavebních objektech a adresních místech v Registru územní identifikace, adres a nemovitostí (RÚIAN) a přidělují i čísla domovním budovám na svém území, tudíž mají jejich přesnou evidenci.

ními znalostmi a relevantními územními podklady. V minulém roce již proběhla harmonizace základních sídelních jednotek ve spolupráci s krajskými městy. Letos realizace této aktivity pokračovala i ve správních obvodech ostatních obcí s rozšířenou působností.

Další činností při územní přípravě sčítání, která probíhala od července 2019 do září 2020, bylo došetření a zápis chybějících a ověření a případné opravy nekonzistentních vybraných

technickoeconomických atributů (TEA) u stavebních objektů s číslem popisným, které ČSÚ nebyl schopen zjistit z jiných dostupných zdrojů. Došetřování TEA bylo prováděno výhradně s využitím dostupné dokumentace či projektové dokumentace staveb v archivech 683 stavebních úřadů.

V zájmu minimalizace administrativní zátěže pro stavební úřady od nich ČSÚ nepožadoval oslovení konkrétních vlastníků stavebních objektů, ani provádění místního šetření v případě zjištění chybějící dokumentace.

V rámci přípravných prací ČSÚ také požádal v červenci 2020 vybrané obce o spolupráci při poskytnutí potřebných údajů za bytové domy v jejich vlastnictví, které nemají vymezeny a evidovány bytové jednotky v Informačním systému katastru nemovitostí. Konkrétně šlo o doplnění identifikací všech bytů v domě a rovněž o ověření a případnou opravu evidovaných TEA domu. Cílem této spolupráce je vytvořit pro bytové domy číselné seznamy bytů za účelem umožnění výběru správného bytu jednotlivými domácnostmi při online sčítání a usnadnění orientace sčítacích komisařů při následné distribuci listinných

formulářů. Údaje o vlastněných bytových domech a bytech (počet bytů a podlaží, materiál nosných zdí, období výstavby, vchod, patro a číslo bytu) jsou vyplňovány pomocí interaktivního webového formuláře.

Úkoly obcí v průběhu samotného sčítání

Oproti poslednímu sčítání v roce 2011 se všechny obecní úřady již nebudou muset podílet na dodatečném sčítání obyvatel nesečtených v řádném termínu a nebudou muset ani poskytovat veřejné připojení k internetu pro zájemce o vyplnění elektronického sčítacího formuláře na úřadě. Jejich úkolem bude v průběhu samotného sčítání mezi březnem a květnem 2021 pouze zajistit základní informovanost obyvatel obcí o sčítání na jejich území tím, že způsobem v místě obvyklým zveřejní oznámení ČSÚ o sčítání lidu, domů a bytů v roce 2021, seznam sčítacích obvodů v obci, včetně jejich vymezení, jména a příjmení a čísla průkazů příslušných sčítacích komisařů (včetně případných změn) a adresu a kontaktní údaje kontaktních míst ČSÚ a České pošty. Tyto podklady ČSÚ všem obecním úřadům zašle.

Obce mají možnost čerpat v letech 2019–2021 na výdaje související s přípravou a provedením Sčítání 2021 účelovou dotaci. V rozpočtu SLDB 2021 jsou pro ně vyhrazeny prostředky ve výši 33 mil. Kč.

Sčítání bude zjišťovat i údaje v objektech či lokalitách s očekávaným méně vstřícným postojem jejich obyvatel

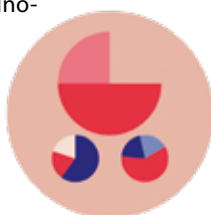

Oproti roku 2011 není pro obce zapojení do akce tak náročné

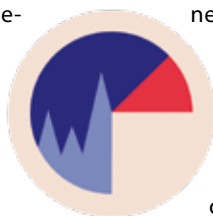
Rozsah zapojení obcí však je oproti sčítání v roce 2011 výrazně nižší, a to zejména díky existenci a průběžné aktualizaci základních registrů veřejné správy a využití údajů z dostupných administrativních zdrojů. ČSÚ proto nemusel oslovit plošně všech více než 6 200 obcí v Česku, ale pouze zhruba 40 % z nich. Obce byly požádány o doplnění chybějících či opravu chybných referenčních údajů v RÚIAN za vybrané budovy a adresy na jejich území.

Podobně jako při minulých sčítáních je v rámci územní přípravy Sčítání 2021 prováděna rovněž jednorázová harmonizace hranic, názvů a charakteru území základních sídelních jednotek, které představují významné jednotky pro prezentaci výsledků sčítání. Pro její zajištění je nezbytná spolupráce s příslušnými odbornými útvary obcí s rozšířenou působností, jež disponují odborníky s detailními míst-

ke sčítání. Důležitá proto bude mezi březnem a květnem 2021 spolupráce obcí při zajištění doprovodu sčítacím komisařům během sběru dat ve specifických objektech či lokalitách, jako jsou sociálně vyloučené lokality, ubytovny pro zahraniční pracovníky

nebo lokality s koncentrací příslušníků národnostní menšiny. ČSÚ požádá vybrané obce o upřesnění a zajištění vhodného typu doprovodu, tedy například terénního sociálního pracovníka obce, zástupce národnostní menšiny, asistenta prevence kriminality

či příslušníků obecní či městské policie. I v tomto případě budou mít obce možnost čerpat účelovou dotaci na zajištění doprovodu.

Štěpán Moravec a Pavel Hortig
Český statistický úřad
www.scitani.cz

Pověřenec pro ochranu osobních údajů – kdo to vlastně je?

Ve smyslu článku 37 Nařízení GDPR musí každý orgán veřejné moci či veřejný subjekt ustanovit pověřence pro ochranu osobních údajů. To znamená, že i obce a města, které mezi orgány veřejné moci patří. Tato povinnost platí od 25. května 2018.

Co je úkolem pověřence pro ochranu osobních údajů?

Pověřenec pro ochranu osobních údajů je, jak jsme již jednou zmiňovali, opředen stále mnoha tajemstvími, nejasnostmi, co vlastně dělá, co je jeho úkolem, no tedy, kdo to vlastně je.

Pověřence můžeme chápat jako konzultanta správce osobních údajů a jeho zaměstnanců. Měl by být vždy nápomocen radou či konzultací ohledně zpracování osobních údajů. Vedle této činnosti by pak měl sám aktivně monitorovat, jak správce nakládá s osobními údaji, a pakliže zjistí jakékoliv nesrovnalosti při tomto zpracování, neprodleně to správci oznámí a navrhne řešení v souladu s Nařízením GDPR. Pověřenec také funguje jako kontaktní osoba při komunikaci s dozorovým úřadem (Úřad pro ochranu osobních údajů – ÚOOÚ) a fyzickými osobami, pakliže se jedná o problematiku osobních údajů (např. uplatnění jejich práv dle Nařízení GDPR). Správce osobních údajů pak musí zveřejnit kontaktní údaje na pověřence, a to právě z důvodu komunikace s fyzickými osobami (subjekty osobních údajů) nebo ÚOOÚ.

Pověřenec se na základě svých povinností popsaných výše také podílí na vypracování základních dokumentů nezbytných k prokázání souladu s Nařízením GDPR – např. záznamů o činnostech zpracování. U dalších dokumentů slouží jako poradní orgán – např. pokud je třeba vypracovat posouzení vlivu na ochranu osobních údajů nebo bezpečnostní směrnici. Z Nařízení GDPR dále plyne, že pozici pověřence je nezbytné vykonávat nezávislým způsobem. Pověřenec tedy od správce nemůže dostávat pokyny ohledně toho, jak má vykonávat svou funkci (např.

RNDr. Igor Němec

Mgr. Jakub Mareš

GDPR
solutions

jak právně vyložit danou věc, jak vyřídit žádost fyzických osob nebo zda kontaktovat ÚOOÚ). Pověřenec pak nenese odpovědnost za zpracování osobních údajů. Ta stále leží na správci osobních údajů, případně zpracovateli.

Kdo může být pověřencem pro ochranu osobních údajů?

Pověřencem může být fyzická i právnická osoba (např. společnosti specializující se na ochranu osobních údajů). V případě právnické osoby je třeba zvolit konkrétní fyzickou osobu, která bude jménem právnické osoby funkci vykonávat a bude k dispozici správci, případně ÚOOÚ nebo fyzickým osobám.

Obce či města si mohou zvolit, zda pověřencem jmenují interního zaměstnance nebo externí osobu (FO či PO). V případě jmenování svého zaměstnance je nicméně vhodné upravit tento právní vztah zcela novým právním titulem (př. pracovní smlouva), aby byla zachována nezbytná nezávislost při výkonu funkce. Svěření funkce pověřence zaměstnanci správce tedy nesmí zapříčinit vznik možného konfliktu zájmů, kdy by funkce pověřence a běžné pracovní zařazení zaměstnance byly v rozporu – např. běžná pracovní ná-

plň zaměstnance, který plní funkci pověřence, by se neměla dotýkat zpracování osobních údajů. Na možný střet zájmů je pak třeba dát pozor i v případě jmenování pověřencem externí osoby (př. člen zastupitelstva obce by neměl být v této externí osobě nijak zainteresován).

Pověřence je pak možné sdílet – tedy více obcí může mít stejnou osobu jako svého pověřence pro ochranu osobních údajů.

Jaké má mít pověřenec pro ochranu osobních údajů vzdělání?

Nařízení GDPR v čl. 37 stanoví, že: „Pověřenec musí být jmenován na základě svých profesních kvalit, zejména na základě svých odborných znalostí práva a praxe v oblasti ochrany údajů a své schopnosti plnit úkoly stanovené v článku 39“. Pověřenec tedy nemusí mít nutně vysokoškolské vzdělání, nicméně se musí vyznat v platné legislativě a dále sledovat její vývoj jak na domácím, tak i evropském poli. Dále by měl mít patřičnou znalost v oblasti IT technologií a v případě měst a obcí i v oblasti veřejné správy.

Z výše uvedeného je patrné, že pro jedince, který se běžně nepohybuje v oblasti ochrany údajů, může být obsazení veškerých těchto znalostí značně obtížné. Zde

tedy mají výhodu externí osoby, které se ochraně osobních údajů věnují pravidelně a ve větším počtu osob (př. advokátní kanceláře nebo společnosti specializující se na ochranu osobních údajů), které dohromady pojmuje veškeré nezbytnosti, které Nařízení GDPR na tuto funkci klade. Dále je třeba myslet také na rozsah samotného zpracování. Nároky na pověřence budou jistě daleko větší, pokud bude funkci vykonávat pro větší město než menší obec. Podobně tomu bude, pokud bude více obcí či měst sdílet jednoho pověřence. Řada subjektů využívajících svého vlastního pověřence zároveň využívá i služeb poradenských společností z oblasti GDPR jako tzv. konzultantů. S touto formou spolupráce má bohaté zkušenosti i společnost GDPR Solutions, a. s., jejíž odborným garantem je Igor Němec, bývalý předseda Úřadu pro ochranu osobních údajů a místopředseda evropské WP29. Spolupráce na bázi konzultací je s ohledem na složitost problematiky mezi pověřenci vřele vítána. Na závěr této části je třeba zmínit, že pokud se obec nebo město rozhodne jme-

novat pověřencem svého zaměstnance, musí mít tento pracovník dle zařazení pověřence do 10. až 13. platové třídy na základě nařízení vlády č. 222/250 Sb. vysoškolský titul, i když Nařízení tuto podmínku nestanovuje.

Mají právnické osoby zřízené městem/obcí také povinnost jmenovat pověřence? A co organizační složky měst/obcí?

Nařízení při povinnosti jmenovat správce ve svém článku 37 hovoří o orgánech veřejné moci a veřejných subjektech. Zde můžeme mimo obce a města zmínit například jimi zřízená školská zařízení. Povinnost jmenovat pověřence se pak dle článku 37 Nařízení týká i subjektů, které zpracovávají osobní údaje pomocí rozsáhlého a systematického monitorování osob (př. městská hromadná doprava), nebo zpracovávají zvláštní kategorii osobních údajů ve velkém měřítku (př. nemocnice). U podobných subjektů tedy povinnost jmenovat pověřence neza-

kládá primárně jejich právní forma, nýbrž způsob, jakým zpracovávají osobní údaje, a dále o jaké osobní údaje jde. Jde-li tedy například o organizační složku obce bez právní subjektivity, která se ovšem dopouští zpracování zmíněném v čl. 27 Nařízení, je povinností dané obce zajistit jí služby pověřence pro ochranu osobních údajů.

U právnických osob založených obcí či městem (př. škola) je pak možné buď uzavřít smlouvu o spolupráci mezi danou PO a obcí, která ji následně poskytne služby svého pověřence, nebo PO uzavře smlouvu přímo s dotyčným pověřencem. Opět je tedy možné sdílet jednoho pověřence podobně, jako je tomu u více obcí či měst.

*Mgr. Jakub Mareš
předseda představenstva
GDPR Solutions a. s.
RNDr. Igor Němec
předseda dozorčí rady GDPR Solutions a. s.
a bývalý předseda ÚOOÚ
a místopředseda WP29*

Konference „Sociální bydlení v českých obcích“ na půdě MPSV

Dne 9. září 2020 se v Praze v prostorách MMR v Pařížské ulici konala konference na téma „Sociální bydlení v českých obcích“, kterou organizovalo MPSV. Nosným tématem celé konference bylo zejména sdílení dobré praxe v této oblasti. Konference byla pořádána jak prezenčním způsobem, tak prostřednictvím streamování s možností klást písemně v průběhu konference dotazy vystupujícím, za což je třeba pořadatelům poděkovat, neboť tak konference probíhala více interaktivním způsobem.

Rozlišujeme dostupné, sociální a krizové bydlení

V úvodních slovech došlo ke shrnutí a evaluaci projektu Podpora sociálního bydlení. Vystoupili tak se svými příspěvky například Jana Řeháková Fučíková, vedoucí oddělení stárnutí a sociálního začleňování MPSV, David Beňák, ředitel odboru sociálního začleňování při MMR, Barbora Špicarová Stašková, hlavní garantka projektu Podpora sociálního bydlení při MPSV či Kateřina Glumbíková, evaluátorka projektu z Ostravské univerzity. Všichni vystupující v této části se shodli především na tom, že je nezbytné legislativní ukotvení sociálního bydlení. Bylo zdůrazněno, že je potřeba rozlišit dostupné, sociální a krizové bydlení.

Dostupné bydlení je nezbytné chápat jako komplexní systém nástrojů, který má za cíl rozšiřovat a stabilizovat dostupnost bydlení v ČR za pomoci rozvoje a posi-

lování poskytování nájemního bydlení a prevence ztráty bydlení pro širší, střední vrstvu obyvatelstva. Oproti tomu **sociální bydlení** je chápáno jako nájemní bydlení pro nejzranitelnější a nejchudší skupiny obyvatel, pro domácnosti, kterým trh neposkytuje přiměřené bydlení, jež se nacházejí v bytové nouzi, mají nízké příjmy či jsou jinak znevýhodněny. Součástí sociálního bydlení musí být sociální práce dle individuálních potřeb. Konečně **krizové bydlení** je rozuměno jako rychlý nástroj pomoci pro krátkodobé ubytování po dobu, než dojde k překonání krizového stavu v životě daného člověka. Příkladem byly uvedeny speciální byty pro tyto potřeby či azylové domy. Současně byly vyzdvihnuty základní principy, jež ovládají sociální bydlení, mezi něž bylo zařazeno například bydlení v bytě (standardním zkolaudovaném bytě) či individuální a diferencovaný přístup k potřebné osobě, posilování kompetencí bydlícího ve smě-

ru růstu vlastní odpovědnosti, nediskriminace při přidělování sociálního bydlení, princip potřeby (nikoliv zásluhovosti), princip nesegregace a další.

Následně byla představena evaluace projektu Podpora sociálního bydlení, jež byl financován z operačního programu Zaměstnanost pro prioritní osu 2 – Sociální začleňování a boj s chudobou, specifický cíl 1 – Zvýšit kvalitu a udržitelnost systému a sociálních služeb, služeb pro rodiny a děti a dalších navazujících služeb podporujících sociální začleňování, jehož realizace je plánována v letech 2016 až 2022. Závěrem této části byly představeny zběžně výsledky pilotních programů v jednotlivých obcích a městech, které se do tohoto programu zapojily.

Od teorie k praxi

Po úvodních blocích bylo již přistoupeno k příspěvkům z praktické aplikace již

uvedeného. V první části bylo řešeno financování a pořizování sociálních bytů. Martin Klouda, vedoucí oddělení podpory bydlení při Státním fondu podpory investic z MMR, promluvil o nařízení vlády o podmínkách použití finančních prostředků Státního fondu rozvoje bydlení na pořízení sociálních a dostupných bytů a sociálních, smíšených a dostupných domů. Po něm se slova ujala Helena Petroková, ředitelka odboru realizace programů ESF z MPSV, která se věnovala tématu zaměření a stavu přípravy Operačního programu Zaměstnanosti plus pro období 2021–2027 a sdělila základní informace k vyhlášení prvních výzev, podporovaným aktivitám, metodám financování výdajů a návaznosti na jiné operační programy. Dalšími slovy navázali na tato témata Jana Hronová, vedoucí organizační složky Centra komunitního plánování z Chomutova, jež na konkrétních příkladech demonstrovala jejich zkušenosti z praxe, a David Šlouf, radní města Plzně, který představil základní principy jimi praktikované bytové politiky.

Poslední dopolední blok byl věnován nastavení systému a přidělování sociálních bytů. V tomto bloku vystoupil Miroslav Veselý, vedoucí oddělení dozoru a kontro-

ly MV, který demonstroval poznatky jejich resortu z posuzování obecních pravidel pro přidělování bytů ve vlastnictví obce. Následovalo vystoupení Břetislava Jančíka, sociálního pracovníka z Otrokovic, jenž uvedl zkušenosti z jejich pilotního ověření sociálního bydlení. Dalším vystupujícím byl Marek Mikulec, metodik v oblasti sociálního bydlení z Ostravy, jehož nosným tématem bylo nastavení systému a přidělování sociálních bytů v jejich praxi. Poslední dopolední vystupující byla Zdeňka Šindelářová, vedoucí odboru sociálních věcí z Jindřichova Hradce, která představila praxi v jejich městě k této oblasti.

Po intenzivním úvodním – dopoledním – bloku následoval po krátké přestávce, neboť program byl vskutku nabitý, blok odpolední, který byl rozdělen do dvou sálů. V těchto blocích vystoupili zástupci obcí a měst na témata mapování bytových potřeb a možností v dané lokalitě (např. z Veselíčka či Velkých Hamrů), potřebnost sociálního bydlení ve vztahu k cílovým skupinám s rozlišením – jaký je plán a jaká realita (např. z Pardubic či Křižánek), jak na kontaktní místo pro bydlení (zde vystoupili zástupci např. z Liberce, Plzně a Prahy 7), a dále i na téma nejčastější ob-

lasti podpory klientů (např. se slova ujali zástupci z Mostu či Štětí).

Zkušenosti z praxe se opět ukázaly být velmi cennými

Dlužno dodat, že celodenní konference byla vskutku naplněná velice zajímavými příspěvky, postřehy a sdílením zkušeností z praxe. Tu jsme vnímali jako jednu z nejpodstatnějších – sdílení praxe, nejen té dobré, ale i chyby a omylů, nám jednoznačně pomáhá v dalším rozvoji naší (rozumějme i vaší) práce nejen v oblasti sociálního bydlení. Popsat celou akci a jednotlivé příspěvky podrobně snad ani není možné, a proto, pokud máte zájem o bližší informace, lze na níže uvedeném odkaze ve „volné chvíli“ zhlédnout buď záznam z celé videokonference či si prohlédnout jednotlivé prezentace vystupujících. Vězte, že to nebude promarněný čas.

Odkaz pro bližší informace:

<http://www.socialnibydeni.mpsv.cz/cs/dokumenty/akce/2-uncategorised/297-konference-socialni-bydeni-v-ceskych-obcich-zkusenosti-z-praxe>

Mgr. Alena Klimtová, DiS.

Mgr. Claudia Varhol

Legislativní a právní sekce

Kulatý stůl na téma „Strategické cíle a rizika spojená se zpracováním informací v komerčním eGovernment Cloudu“

Dne 10. září 2020 zorganizovalo Ministerstvo vnitra „Kulatý stůl na téma Strategické cíle a rizika spojená se zpracováním informací v komerčním eGovernment Cloudu“. Jak se již postupně stává zvykem, jednání bylo možné se zúčastnit i on-line a z vystupujících se jej zúčastnili jak zástupci veřejného, tak i soukromého sektoru.

Pokusíme se v krátkosti nastínit alespoň základní informace z tohoto jednání, neboť bylo velice intenzivní a plné diskusí. Mezi prvními vystoupil Ondřej Felix, poradce náměstka MV pro ICT, na téma Národního architektonického plánu a eGovernment Cloudu. Promluvil o celkové vizi eGovernmentu a architektonické vizi eGovernmentu a následně se vyjádřil k funkčním kategoriím informačního systému veřejné správy (dále jen „ISVS“) v pohledu využitelných cloudových služeb a možné bezpečnostní úrovni. Zmínil, jaké další kroky z pohledu architekta eGovernmentu je třeba činit. Mezi nimi uvedl zejména projednání a případně úpravu funkční kategorizace, nadefinování typové architektury jednotlivých kategorií ISVS s využitím cloudových služeb a přípravu typové poptávky pro jed-

notlivé kategorie v katalogu eGovernment Cloudu a konečně, podle evidence ISVS v RPP projednání a možnost přechodu na typovou architekturu se správci dotčených ISVS.

Dalším vystupujícím byl zástupce Národního úřadu pro kybernetickou bezpečnost, jenž se věnoval zejména otázce odeslání dat mimo Evropskou unii za účelem jejich zpracování. Upozornil, že v daném případě je takřka nemožné dohlédnout, zda data byla zpracována pouze za účelem, pro který byla vyvezena, a upozornil například na jednu ze smluvních podmínek společnosti Microsoft, z níž vyplývá, že data posbíraná touto společností mohou být uložena, kdekoliv bude společnost Microsoft chtít. K tomuto odkázal na od-

stavec 99 strany 21 zprávy Evropského inspektora ochrany osobních údajů o vyšetřování podmínek využití služeb Microsoftu institucemi Evropské unie. Zmínil i vyjádření Úřadu na ochranu osobních údajů k rozsudku Evropského soudního dvora ve věci C-311/18 na přenos údajů mezi správcem v EU a zpracovatelem ve třetí zemi (USA) ve směru zrušení tzv. Privacy-Shield. Upozornil na to, že dle uvedeného rozsudku je pro správce důležité při předání údajů do třetí země prověřit, zda jsou dány vhodné záruky a ochranná opatření v doložkách, jež zajišťují srovnatelnou úroveň ochrany zaručené v EU dle GDPR a Listiny. Současně akcentoval nezbytnost vést v patrnosti i relevantní prvky právního řádu třetí země. Sdělil, že každý správce předávající údaje do USA by měl hledat

a navrhovat řešení v podobě dalších bezpečnostních záruk, např. uložení dat včetně metadat pouze na území EU, šifrování bez zadních vrátek a další. Z rozsudku dle něj jednoznačně plyne nutnost dodržovat zásadu transparentnosti a informovat subjekt údajů o konkrétních opatřeních a postupech, komu a do jakých zemí jsou údaje předány, za jakých podmínek, jak jsou chráněny, případně jaká rizika s tímto souvisí. Mimo jiné též upozornil, že cloud bude vždy závislý na důvěře vlastníka dat (státu) v poskytovatele a na důvěryhodnosti poskytovatele.

Mezi dalšími vystoupil Igor Čermák z Řídicího výboru eGC, odboru kybernetické bezpečnosti a koordinace ICT MV. Promluvil o důvodech pro vznik eGovernment Cloudu a stavu datových center státních institucí. Upozornil na rostoucí náklady na ISVS a možné úspory sdílením ICT služeb. S tímto dle jeho slov souvisí rozdílná úroveň zabezpečení ISVS a neexistence pravidel pro přechod veřejné správy do datových center. Cílem eGovernment Cloudu by mělo být zvýšení rozsahu sdí-

lení aplikačních služeb veřejné správy a tím zefektivnění výdaje na ICT ve veřejné správě, zrychlení a zefektivnění nákupu standardních (komoditních) ICT služeb, snížení nákladů na služby veřejné správy přepočtené na jednu ICT službu a jednoho uživatele a garance potřebné bezpečnosti a spolehlivosti provozu ISVS. Zmínil legislativní prostředí v této oblasti k 1. 8. 2020 a novelizace pro období budoucí. Na závěr promluvil o tzv. TCO, tedy podkladech pro rozhodnutí o využití eGovernment Cloudu a metodice TCO, tj. určení celkových investičních a provozních nákladů IS za 5 let provozu.

Posledním vystupujícím byl Zdeněk Jiříček, zástupce ICT Unie, Svazu průmyslu a dopravy ČR a National Security Offices Microsoft Česká republika a Slovensko. Ve svém vystoupení se zaměřil zejména na přínos a bezpečnost cloudu. Upozornil na pokročilé zabezpečení cloudu a na to, že bezpečnost, regulační soulad a inovace jsou nejvyššími prioritami poskytovatelů s tím, že audity jsou jejich povinností. Mezi hlavními důvody pro využí-

tí cloudu dle něj patří rychlost nasazení, velká škálovatelnost a cenová výhodnost. Sdělil, jaká je úroveň zabezpečení datových center a zdůraznil vysoké investice poskytovatelů do zabezpečení, fyzickou bezpečnost a odolnost, nutnost prověřeného personálu a dvoufaktorovou autentizaci, schvalovací procesy pro přístup k datům, geografickou redundanci uložení dat, šifrování na discích a v aplikacích či správu klíčů v HW modulech. Mimo další závěrem zmínil informace ke smluvnímu ošetření uložení a zpracování zákaznických dat.

Po vystoupení jednotlivých přednášejících byla vedena bohatá diskuse jak mezi přednášejícími navzájem, tak s účastníky kulatého stolu.

Pokud byste měli zájem o více informací, prosíme, kontaktujte garantku Svazu v této oblasti Alenu Klimtovou na e-mailu: klimtova@smocr.cz.

*Mgr. Alena Klimtová, DiS.
Legislativní a právní sekce*

Douška k prohlášením o bezpříznakovosti či bezinfekčnosti

V předchozím vydání našeho Informačního servisu jsme vás informovali o nakládání s tzv. čestnými prohlášeními o bezpříznakovosti či bezinfekčnosti. Rádi bychom ještě přidali doušku od Ministerstva zdravotnictví ČR.

Bylo pro nás podstatné mít tuto problematiku zkontrolován i s resortem zdravotnictví. Po konzultaci s Terezou Pavlíčkovou, pověřencem pro ochranu osobních údajů uvedeného ministerstva, jsme došli ke shodnému závěru jako s ostatními již zmíněnými rezorty. Tereza Pavlíčková tuto problematiku konzultovala i s kolegy ze sekce hlavní hygieničky a potvrdila, že pokud jsou prohlášení prováděna v kontextu s COVID-19, tak právě v tomto případě platí více než kdykoliv jindy, že jejich validita je velmi časově omezená, de facto pouze pro daný moment předložení. „Aktuálně metodika MŠMT nedoporučuje vybrat tento typ čestného prohlášení ve školách. V případě, že jsou i přesto tato čestná prohlášení vybírána, měla by být minimalizována doba jejich uložení a tím respektována zásada omezení uložení vyplývající

z Obecného nařízení GDPR, která ukládá správci uložit osobní údaje ve formě umožňující identifikaci subjektu údajů jen po dobu, která je nezbytná v souvislosti s účely, pro které jsou údaje zpracovávány. Současně by měla být naplněna zásada minimalizace údajů, která hovoří o tom, že osobní údaje musí být

přiměřené a relevantní ve vztahu k účelu, pro který jsou zpracovávány,“ uvedla Pavlíčková.

V naprosté shodě jsme rovněž ohledně nutnosti sledovat aktuální epidemiologické situace, jednotlivých výstupů státních orgánů (usnesení vlády, mimořádná opatření kompetentních ministerstev, nařízení hygienických stanic apod.), neboť situace ohledně COVID-19 se dynamicky proměňuje. Tedy platí již uvedené, že není možné vytvořit z předkládání čestných prohlášení zvyk bez návaznosti na aktuální situaci.

Tak jen v krátkosti doplnění k již uvedenému – méně je někdy více. Snad se již brzy budeme moci věnovat radostnějším tématům a doufáme, že vám osvětlení uvedeného tématu aspoň trochu usnadnilo praxi.

*Mgr. Alena Klimtová, DiS.
Legislativní a právní sekce
ve spolupráci s Terezou Pavlíčkovou
Ministerstvo zdravotnictví*

ČESTNÉ PROHLÁŠENÍ
O NEEXISTENCI PŘÍZNÁKŮ VÍROVÉHO INFEKČNÍHO ONEMOCNĚNÍ

Jméno a příjmení (dítěte/žáka/studenta/účastníka vzdělávání) _____

datum narození: _____

trvale bytem: _____

1. Prohlašuji, že se u výše uvedeného dítěte/žáka/studenta/účastníka vzdělávání neprojevují a v posledních dvou týdnech neprojevovaly příznaky virového infekčního onemocnění (např. horečka, kašel, dušnost, náhlá ztráta chuti a čichu apod.).

2. Prohlašuji, že jsem byl seznámen s vymezením osob s rizikovými faktory a s doporučením, abych zvážil tyto rizikové faktory při rozhodování o účasti na vzdělávacích aktivitách.

V _____

Dne _____

Podpis zletilého žáka/studenta/účastníka vzdělávání
nebo
Podpis zákonného zástupce nezletilého

Osoby s rizikovými faktory
Ministerstvo zdravotnictví stanovilo následující rizikové faktory:

1. Věk nad 65 let s přidruženými chronickými chorobami.
2. Chronické onemocnění plic (zahrnuje i středně závažné a závažné astma bronchiální).
3. Dlouhodobou systémovou farmakologickou léčbou.
4. Onemocnění srdce a/nebo velkých cév s dlouhodobou systémovou farmakologickou léčbou, např. hypertenze.
5. Porucha imunitního systému, např. a) při imunosupresivní léčbě (steroidy, HIV apod.), b) při protinádorové léčbě, c) po transplantaci solidních orgánů a/nebo kostní dřeně.
6. Těžká obezita (BMI nad 40 kg/m²).

Co je nového v kohezní politice 2021–2027?

I přesto, že v únoru 2020 byla Česká republika ze všech členských zemí v přípravě budoucího programového období prakticky nejdále, epidemie koronaviru COVID-19, která přerostla v celosvětovou pandemii, zamíchala rozdanými kartami a náskok, který ČR měla díky práci všech, ztratila. V současné době se všechny členské země EU nacházejí na přibližně stejné úrovni, a to na startu. Podívejme se proto společně na to, co nyní víme.

V červenci 2020 se uskutečnilo mimořádné zasedání Evropské rady, na kterém vedoucí představitelé EU dosáhli dohody na balíček ozdravných opatření a o rozpočtu na období let 2021–2027, jež EU pomohou zotavit se z následků pandemie a podpoří investice do ekologické a digitální transformace.

I přesto, že tato shoda je průlomová, dovolujeme si české obce a města upozornit na evropské pravidlo „Nothing is agreed until everything is agreed“, a to z důvodu, že Parlament EU se od července k schválení návrhu víceletého finančního rámce staví negativně a je tedy možné, že v současné době schválený rozpočet na budoucí období bude znovu přepracován. Dle aktuálně platného návrhu, který byl, jak již bylo zmíněno, Radou schválen 27. července 2020, bude EU v následujícím období hospodařit s částkou 1 824,3 miliard eur. Ta v sobě spojuje víceletý finanční rámec (1 074,3 miliardy eur) a mimořádnou snahu o oživení nazvanou Next Generation EU (750 miliard eur, v ČR se používá také název EU příští generace), ty pomohou EU vzpamatovat se z pandemie COVID-19 a podpoří investice do zelené a digitální transformace. V rámci Next Generation EU bude 390 miliard eur rozděleno v podobě grantů členským státům a 360 miliard eur formou půjček.

Česká republika by si oproti končícímu sedmiletému období měla dle v současné

Evropská komise

chvíli platného návrhu polepšit o téměř čtyři miliardy eur (přes 100 miliard korun). Navíc bude mít možnost si dalších 15,4 miliard eur (400 miliard korun) za výhodných podmínek v rámci fondu vypůjčit. Z víceletého rozpočtu ČR dostane 27 miliard eur (707 miliard korun), z fondu obnovy bude v dotacích čerpat 8,7 miliardy (zhruba 230 miliard korun).

Na jednání Evropské rady reagovala vláda ČR 27. července 2020 usneseními č. 811 a 815, které s ohledem na výsledky jednání stanovily pro česká ministerstva několik úkolů, které souvisí i s budoucností českých měst a obcí.

Vláda kromě jiného schválila využití Recovery and Resiliency Facility (RRF, součást Next Generation EU) a REACT-EU (taktéž součást Next Generation EU). Iniciativa REACT-EU je určena na podporu oživení a odolnosti na strukturální reformy a investice. Finance určené pro Českou republiku by dle usnesení vlády měly směřovat

do zdravotnictví, integrovaného záchraného systému a cyklo dopravy a budou využity v Integrovaném regionálním operačním programu (IROP). Tento materiál Svaz připomínkoval na konci září, v době tvorby článku bohužel neměl informaci o vypořádání připomínek.

Vláda dále určila, že pro implementaci Fondu pro spravedlivou transformaci (jeden z pilířů Mechanismu spravedlivého přechodu) vznikne nový operační program, který bude řídit Ministerstvo životního prostředí (Ministerstvo průmyslu a obchodu a Ministerstvo práce a sociálních věcí budou zprostředkujícími subjekty). Fond je určený pro regiony s ekologickou zátěží na podporu hospodářského přerodu. V ČR jde o Karlovarský, Ústecký a Moravskoslezský kraj. Další informace k tomuto fondu přinese v dalším čísle INS.

*Mgr. Pavlína Toporská
Sekce regionálního rozvoje
a zahraničních vztahů*

**MINISTERSTVO
PRO MÍSTNÍ
ROZVOJ ČR**

Projekt je realizován za přispění prostředků státního rozpočtu ČR z programu Ministerstva pro místní rozvoj.

Jak mohou samosprávy přispět ke splnění klimatických cílů Zelené dohody pro EU – inspirace z Lotyšska

Předsedkyně Evropské komise Ursula von der Leyen ve svém projevu o stavu Unie ze 16. září oznámila, že Evropská komise navrhuje zvýšit cíl pro snižování emisí do roku 2030 ze 40 % na přinejmenším 55 %. EU tak bude směřovat ke klimatické neutralitě do roku 2050 a ke splnění svých povinností plynoucích z Pařížské dohody. Je tento ambiciózní plán realistický? Jaké jsou možnosti samospráv přispět k jeho naplnění, co mohou obce a města konkrétně dělat? Níže vám přinášíme příklad lotyšského města Salaspils pro inspiraci.

Jedním z argumentů, proč je splnění klimatických cílů nereálné, je, že některé země EU, především západoevropské, jsou díky odlišnému historickému a ekonomickému vývoji v úplně jiné situaci než země střeoevropské nebo východoevropské. Ano, je pravda, že co se týče ochrany klimatu a uplatňování principů udržitelného rozvoje, jsou země na západ od nás již řadu let mnohem dál. Mnohem aktivnější jsou i samosprávy, které si samy stanovují závazky snižovat emise, zavádějí principy udržitelného rozvoje do běžného fungování a díky osvětě je i veřejnost více nakloněna všem opatřením a chápe jejich přínos pro celou společnost. Abychom ukázali, jak se realizují „zelené“ projekty v zemích, které si prošly podobným historickým vývojem jako Česká republika a mají podobná socio-ekonomická východiska, přinášíme příklad z Lotyšska.

Hlavním zdrojem tepla a teplé vody pro obyvatele dvacetitisícového lotyšského města Salaspils je teplárna Salaspils Siltums, která do r. 2011 využívala jako zdroj energie výhradně fosilní paliva, především zemní plyn. V následujících letech probíhala rekonstrukce provozu teplárny, jejímž cílem bylo přeměnit konvenční výrobu tepla na moderní, využívající především solární energii.

V r. 2019 byl po modernizaci provozu otevřen v současné době největší solární park v pobaltských zemích, který je součástí energetického projektu za 7 mil. eur. Více než 1700 solárních panelů s výkonem cca 12 000 MWh ohřívají za slunečného počasí na přibližně 90 °C a v oblačném počasí až na 70 °C. Sluneční energie je kombinována s kotlem na biomasu o výkonu 3 MW. Problém kolísání úrovně solární tepelné energie v průběhu sezóny byl vyřešen pomocí akumulární nádrže o objemu 8000 m³, která ukládá energii pomocí glykolového tepelného výměníku. To vše stačí k tomu, aby během letních měsíců byly pro výrobu tepla využívány pouze obnovitelné zdroje energie. Během zimních měsíců teplárna nestačí plně zajistit ze solární energie vytápění ce-

lého města, bude však schopna zajistit veškerou teplou vodu pro 85 % obyvatel města. Systém také sníží náklady na služby a provoz, což sníží sazbu za vytápění ve výši nejmeně 5 % pro obyvatele města Salaspils.

Celkové náklady modernizace byly ve výši 6,9 milionu eur, z čehož téměř 40 % (2,7 mil. eur) tvořila podpora z Fondu soudržnosti EU a dalších 2,8 mil. eur pokryla půjčka švédské banky SEB. Projekt získal řadu ocenění, z nichž můžeme uvést cenu Global District Energy Climate Awards z r. 2017.

Vytápění je v Lotyšsku odvětvím s nejvyšší spotřebou energie. Podle Ministerstva hospodářství se až 70 % tepla v zemi vyrábí v centralizovaných systémech, které trpí stárnoucí infrastrukturou, nedostatečným nebo neúčinným využíváním obnovitelných zdrojů. Tento projekt, který je ukázkou přechodu dálkového vytápění na nízkoemisní systémy, přispěje k cíli Lotyšska snížit energetickou závislost na fosilních palivech a diverzifikovat dodávky paliva s využitím obnovitelných zdrojů energie. Zároveň ukazuje cestu k větší energetické nezávislosti a soběstačnosti na místní úrovni.

Zdroj: <https://www.filter.by>
<https://bankwatch.org>

Je třeba věci posouvat kupředu a dobré plány měnit v činy

MÍSTNÍ AGENDA 21: OSTRAVA-PORUBA SE POUŠTÍ DO AUDITŮ UDRŽITELNÉHO ROZVOJE

Na konci června jsme se vypravily (autorky příspěvku) do městského obvodu Ostrava-Poruba, odkud přišla žádost o školení k místní Agendě 21 a udržitelnému rozvoji pro členy Rady i pro úřad. To, jak se vedení města i úředníci staví k této agendě, nás příjemně překvapilo.

Městský obvod Ostrava-Poruba má asi 65 tisíc obyvatel. Při této velikosti zároveň ale nemá právní subjektivitu – tak jako ji mají třeba pražské městské části. Proč a jak se za takových okolností realizuje místní Agenda 21, jaké má Poruba plány a jak vidí vedení města pomoc Magistrátu Ostravy, Moravskoslezského kraje a státu? Po školení, které ve velmi přátelském a aktivním duchu proběhlo na úřadě městského obvodu, jsme si o tom povídaly se starostkou Lucií Bářánkovou.

Paní starostko, nakolik je ve vašem obvodu na realizaci MA 21 politická shoda?

Jak řešíte případné pochybnosti?

V Radě je shoda určitě většinová. A myslím si, že i napříč politickými stranami. Důležité je, že máme pevné základy z předchozího období, MA 21 se v Porubě zavedla s úspěchem, lidé cítí, že by se mělo pokračovat. Jak, to je teď na nás. Sami si musíme stanovit cíle a priority a říci si, jak rychle chceme postupovat, s jakým elánem a jakou motivací.

Z městských obvodů v Ostravě jste teď v MA 21 nejdál. Jaká je vaše motivace a jak hodláte naložit s výsledky auditů, ve kterých budete pokračovat? V čem očekáváte, že vám mohou pomoci?

Naše motivace je dostat se dál, zvažují variantu zpracovat všech 10 auditů. Abychom zjistili aktuální stav, zhodnotili všechny ob-

lasti a řekli si, které jsou našimi prioritami. Asi pro to nadchnu i ostatní.

Jak se vám, jako političce MA 21, daří přesvědčit úřad o smyslu místní Agendy 21?

Tým politiků je relativně osvícený. U úřadu je to horší, byť jsou tady světlé výjimky. Řada konzervativních úředníků tady pracuje mnoho let a je pro ně mnohem pohodlnější to dělat pořád stejně a neposouvat se dál. Člověk je od přírody líný tvor, který si má zkrátka tendenci věci usnadňovat. Nicméně to platí o každé lidské činnosti, nejen u lidí na úřadě. O to více si pak vážím spolupráce s těmi, kteří chtějí a mají potenciál posouvat sebe i svou práci dál. Základem je pochopit smysl a důležitost konkrétní věci a MA 21 v tom není výjimkou. A to je, myslím, také jedna z přidaných hodnot celého systému.

Jaký je přístup/názor tajemníka?

Máme půl roku novou paní tajemnici. Přišla ze soukromé sféry a celá řada věcí se hýbe kupředu. Také vidí určitou rigiditu úřadu. Zatím komunikujeme velmi dobře – ona není člověk, který by cokoliv „zabil“, vymýšlí cesty, jak by to mohlo jít. A to je důležité.

Jak probíhá vnitřní komunikace mezi vámi, koordinátorem a komisí MA 21? Máte nastaveny procesy pro průběžnou zpětnou vazbu, abyste mohla systém účinně řídit?

Starostou by řízení mělo začínat a končit. Mám pod sebou strategický rozvoj i místní Agendu 21, tato dvě témata se v podstatě prolínají i doplňují zároveň. Koordinátor tedy patří do odboru s názvem Odbor strategického rozvoje a MA 21, který řídím. To přináší synergické efekty. Máme

Word cloud (slovní mrak). Je výstupem při využití IT nástroje – tzv. mentimetru.

také komisi pro strategický rozvoj a MA 21 – a musím říci, že i tam je zpětná vazba velmi dobrá.

Jste městský obvod Ostravy. Jak oceňujete – pokud existuje – podporu z vyšších územně správních celků, tedy Magistrátu města Ostravy a Moravskoslezského kraje? Ten má dokonce na podporu MA 21 dotační program. Uvítala byste větší podporu pro MA 21 a případně jakou?

Co se týká magistrátní podpory: město samo nedělá MA 21, ale má strategický plán, který obsahuje všechna témata, má dílčí koncepce a obvod už se má od čeho odrážet. Co se týká kraje, ten má strategický plán od r. 2019. Existuje tedy fajnOVA Ostrava a fajnOVA Poruba. Je moc dobře, že to takto funguje. Odráží se v tom zkušenosti různých týmů, spolupracujeme napříč s lidmi, kteří tyto věci umějí, a je to zase velká přidaná hodnota. Je moc dobře, že existuje strategická shoda „shora“ až dolů.

Takže myslíte, že stávající podpora je pro vás – jako městský obvod – dostatečná?

Podstatné je, že existují ty strategické plány. Kdyby nebyly na vyšší úrovni, tak je to špatně i kdybychom byli my, jako Poruba, nejdál. Důležité je, že to jde shora a že to funguje.

Jak vnímáte metodickou podporu ze strany státu?

Jsem političkou MA 21 od února a od té doby jsem začala informace aktivně nasávat. Pak přišel nešťastný covid, všechno se zpomalilo. Studovala jsem informace na webových stránkách a z dalších zdrojů, konzultovali jsme s koordinátorem, který je tady už déle. A říkám: tak JEDEM! Je potřeba nadchnout vedení, udělat pro ně školení, je potřeba udělat školení pro vedoucí odborů, je potřeba to provázat, pustit se do dalších auditů. Jsem ráda za tuhle podporu, protože kdybychom se v tom plácali sami, tak je to obtížnější. Jsem ráda za vaše školení. Ujasnili jsme si některé otázky, které tu ještě byly. Každý ve své roli, každý to vnímá ze svého hlediska. A doufám, že zítra to pochopí víc úředníků, než to chápalo doteď. Měli by si uvědomit, o co přesně jde, k čemu to je dobré. A věřím, že dost z nich si uvědomí, že – a o tom už jsem mluvila – pro ně samé to bude znamenat osobnostní a profesní rozvoj. To by je mělo zajímat. Nedělám si iluze, nikdy nenadchneme všechny.

Kam by podpora státu měla hlavně směřovat? Co byste po hodnocení auditů uvítali?

MA 21 by se měla čím dál více rozšiřovat, do dalších obcí. Změnit způsob myšlení – to je poslání, cíl. Obce by to neměly dělat primárně pro PR. Například Ostrava. Má 23 obvodů, z toho tři velké a pak ty ostat-

ní, které mají třeba jen pár tisíc obyvatel. A ty vůbec nevědí, že nějaká MA 21 existuje! Anebo třeba vědí, ale nepovažují ji za důležitou, což je škoda. Takže si myslím, že hlavní cíl státu – a nejenom vašeho ministerstva – by měla být osvěta.

*Za rozhovor děkuje
Ing. arch. Marie Petrová
Ministerstvo životního prostředí
(gestor MA 21)
předsedkyně Pracovní skupiny
pro MA 21 RVUR
a Ing. Jarmila Cikánková, vedoucí oddělení
společenské odpovědnosti, CENIA*

Kreativita, vstřícnost novým věcem, srovnané myšlenky a vůle je měnit v činy – to všechno bylo na setkání v Porubě přítomno a vytvářelo skvělou atmosféru. A to nejen na setkání s politiky, ale i následující den na setkání s úředníky. Téměř všichni budovali dojem, že se na nové povinnosti docela těší. Pro zpestření si členové Rady i úředníci na okraj školení vyzkoušeli mentimeter. Doslali čtyři otázky, na které odpovídali – každý sám – ze svých mobilů. Jednoslovně nebo krátkým výrazem. S každou odpovědí na obrazovce před nimi narůstal „word cloud“ (slovní mrak). Výsledek byl opravdu potěšující. V Ostravě-Porubě se práce ani nových věcí nebojí!

Co je místní Agenda 21

Udržitelný rozvoj představuje rozvoj, který nezapomíná na celkový kontext, ve kterém se na této planetě nacházíme – tedy potřebu ekonomického zabezpečení, sociální soudržnosti/rovnováhy a respektování limitů životního prostředí. V rozvoji obcí a měst jde o celkový a provázaný přístup.

Tento přístup lze obrazně přirovnat k celostní medicíně. Aby člověk byl skutečně zdravý, je třeba vnímat, že v organismu všechno souvisí se vším. Zasažení jedné oblasti má dopad na všechno ostatní. I obec a město – ale i stát, kontinent a svět – jsou jeden provázaný organismus. A stejně tak potřebují celostní přístup. A ten nabízí místní Agenda 21

Místní Agenda 21 je dobrovolný nástroj. Jedná se o státem garantovaný program na podporu udržitelného rozvoje obcí a regionů. Gestorem programu je Ministerstvo životního prostředí. Praktické nastavení a hodnocení postupu realizátorů MA21 projednává a schvaluje Pracovní skupina MA21 Rady vlády pro udržitelný rozvoj.

Obce a regiony – realizátoři MA21, kteří mají zájem, dokládají svůj postup k udržitelnému rozvoji pomocí sady kritérií (v nižších kategoriích) a za pomoci sebehodnocení v 10 oblastech (ve vyšších kategoriích). Bonusem pro obce je pak expertní posouzení a doporučení dalšího postupu. Expertní spolupráci platí stát. Jak rychle a jak daleko každý z realizátorů postoupí, záleží pouze na něm.

Více informací na www.ma21.cz

místní Agenda 21

Jak se žije starostům v Čechách a na Moravě? Aneb Jak jsme se vypořádávali s koronavirem

Troufám si odhadnout, že velká většina starostek a starostů má teď podobné starosti. Mám na mysli obnovu normálního fungování měst a obcí a hlavně ozdravení financí.

V prvním pololetí tohoto roku jsme zažili bezprecedentní stav, kdy neplatilo skoro nic z toho, nač jsme byli po desítky let zvyklí, a místo toho platila ta pravidla a ta agenda, k níž nás dotlačilo šíření nebezpečného viru. Ve chvíli, kdy píšu tyto řádky, už sice máme oficiálně ohlášenou druhou vlnu šíření koronaviru, nicméně jsme ujišťováni, že k plošným opatřením typu karantény a zavírání provozoven nedojde. Uvidíme.

Jestli si z první vlny něco dobře pamatujeme, pak to, že je lepší být připraven na horší průběh, než potom překvapeně naříkat a čekat na pomoc shůry. Olomouc tedy prošla první vlnou pandemie a stejně jako jiní sbírala informace a zkušenosti za pochodu. Jen máloco z toho, nač jsme se připravovali při teoretických cvičeních na různé katastrofy, bylo v tomto případě použitelné. S odstupem času mohu s potěšením říct, že u nás velmi rychle a dobře začala fungovat struktura krizového řízení a nám se podařilo navázat dobrou spoluprací se všemi, kteří měli možnost v dané situaci nějak pomáhat. S kolegy v krizovém štábu jsme hned na začátku došli k závěru, že nejlépe bude, když se budeme snažit zajistit všechno potřebné vlastními silami. Nakonec se nám také podařilo zajistit množství ochranných pomůcek i dezinfekce a mohli jsme pak zásobovat lékaře, zdravotníky, hasiče, terénní sociální pracovníky a dobrovolníky i seniory. Díky těmto zkušenostem máme dnes určité zásoby ochranných pomůcek i dezinfekce.

Při pohledu na to, jak radikálně se rozcházely předpovědi a názory na další vývoj ze strany různých odborníků v létě, jsme byli velmi rádi, že se nám na jaře podařilo tyto zásoby udělat. Ještě během prázdnin jsme tak mohli ochranné pomůcky distri-

buovat do mateřských a základních škol, protože bylo zřejmé, že je nejspíš budou potřebovat. V tuto chvíli, tedy v polovině září, tedy naštěstí netrpíme nedostatkem základních ochranných materiálů a jsme připraveni i na případná další opatření.

za využívání prostor ve školských zařízeních. Pokud se nechceme uchýlit ke krokům, které nám radí odborníci i ministerstvo financí, a zvyšovat daň z nemovitosti, musíme tedy šetřit. Zastavit investiční akce by ale byl nesmysl – vymstilo by se nám to v dlouhodobém horizontu tak, že by přišly o zakázky místní firmy a s tím i jejich zaměstnanci o peníze a třeba i o práci. Investovat tedy chceme. Musíme výrazně ušetřit na provozu radnice, příspěvkových organizací a městských akciových firem. Děláme na tom, i když je to hodně náročné a taky málo populární. První vlna koronavirové pandemie nás ale naučila, že jsme schopni zvládnout i to, na co bychom si dříve netroufali. Takže ano, zvládneme to.

*Mgr. Miroslav Žbánek, MPA
primátor st. města Olomouc
předseda Komory statutárních měst*

Co tohle všechno městu dalo a vzalo?

Dalo nám to větší víru ve vlastní schopnosti i ochotu našich lidí. Vzalo nám to dost sil a také značné finanční prostředky. Naše rozhodnutí nespolehat se na okolí znamenalo výrazné výdaje z městského rozpočtu. Takové výdaje, s nimiž předem nikdo nepočítal. Další zářez do rozpočtu udělal propad v daňových příjmech, na poslední chvíli aspoň částečně zmírněný vládní finanční pomocí. O další miliony korun jsme se dobrovolně připravili tím, že jsme pomohli olomouckým živnostníkům. Zrušili jsme nájemné z komerčních prostor v městských nemovitostech, zrušili poplatky za zábor veřejného prostranství, což potěšilo provozovatele restauračních zahrádek, a zrušili jsme i poplatek

Příklady dobré praxe CSS v období pandemie

Omezení související s pandemickou situací v České republice dopadají a budou i nadále dopadat na všechny skupiny obyvatel státu a i na podnikatelské a další subjekty. Projekt Posilování administrativní kapacity obcí na bázi meziobecní spolupráce, zkráceně Centra společných služeb – CSS, v jehož prodloužení je jedním z klíčových témat i nastavení spolupráce obcí při uspokojování běžných denních sociálních potřeb obyvatel obcí v jednotlivých dobrovolných svazcích obcí zapojených do projektu, se snaží vést zapojené dobrovolné svazky k úzké spolupráci.

V předcházejícím čísle INSu jsme vám představili tři příklady dobré praxe z Center společných služeb – jak se popasovala s pandemií koronaviru. Dnes vám představíme další tři Centra společných služeb a příklady dobré praxe zaměřené zejména

na lokální ekonomiku a spolupráci místních podnikatelů s obcemi a občany v době pandemie. Budeme rádi, pokud se podaří i díky takovým příkladům dobré praxe více napomoci hladšímu zvládnutí nelehkých časů.

Dobříšsko a Novoknínsko

CSS se podílelo významným způsobem na provokaci následujících aktivit na území „svých“ obcí a informování o nich. Dobříšská taxislužba TAXI Dvořák od vyhlášení nouzového stavu do konce března realizovala přepravu několika stovek roušek a dalšího zdravotnického materiálu od dárců do Masarykova sanatoria Dobříš, domu seniorů a domovů s pečovatelskou službou zdarma. V této době pozastavila svoji výdělečnou činnost a nerozváděla klienty za úplaty.

Dobříšská ekologická čistírna oděvů CLEAN GREEN dvakrát týdně zajišťovala svoz oděvů do čistírny a zpět k zákazníkům domů zdarma.

Firma FENIX Protector se sídlem v Mokrovratech se v běžném provozu věnuje výrobě armádní výstroje, šití vojenských batohů apod., přesto pro všechny obyvatele obce Mokrovraty na své náklady ušila ochranné roušky.

V současné době CSS spíše přemýšlí, jak pomoci nastartovat v současné době „zamrzlou“ ekonomiku a podnikatelská odvětví, proto pracovníci CSS aktualizují a upravují seznamy podnikatelů pro potřeby obcí, aby se snáze dostaly k informacím, kteří živnostníci vůbec budou ve své činnosti pokračovat, a vyhledávají různé možnosti jejich podpory. CSS se také líbí projekt „stále žijeme“ <https://www.stalezijeme.cz/>, který podporuje Svaz a měl by být on-line nabídkovým a poptávkovým katalogem.

Podpora ze strany CSS je nyní založena zejména na:

- komunikaci mezi obcemi a starosty navzájem,
- aktualizaci všech důležitých informací na webových stránkách www.dob-

risskonovokninsko.cz, kde je aktuální tematika rozdělena na sekce „pro vedení obcí“ a „pro občany“, každý týden je navíc starostům rozeslán hromadný e-mail ohledně aktuálního dění,

- propagaci akce jako „nákupy seniorů“ a šití a distribuci roušek v jednotlivých obcích,
- samostatným tématem je problematika ochrany osobních údajů za současného stavu.

Chrudimsko

Členská obec v zájmu zachování obchodu v obci obratem zařídila oddělovací pult (plexisklo) mezi zákazníky a prodáváčku za pomoci lokálních podnikatelů (byť za úhradu), ale v rekordním čase. Obec také zajistila rouškomat na úřadě. Je krásně vyřezaný a stojí před budovou úřadu. Lidé do něj roušky mohou nosit a naopak potřební si je mohou odnášet.

Prostřednictvím CSS je zajišťován přenos informací mezi firmami a obcemi. Např. jedna místní firma nabízí kopírky a první sady tonerů zdarma pro školy, školky a neziskovky.

Dále se CSS podařilo vyjednat slevy pro obce na nákup roušek z internetového obchodu <https://eshop.jipast.cz/rouska-ochranna> z 61 Kč na 45 Kč.

Místní občan s místním podnikatelem za-

řídili 5000 ks lahví o objemu 1 litru dezinfekce zdarma pro lidi. Konkrétně do-mluvili, že jedna velká firma darovala 500 000 Kč, druhá lokální firma dezinfekce vyrobila a třetí firma je polepila. I tady bylo CSS významným koordinátorem.

Ladův kraj

CSS/DSO Ladův kraj se připojil k iniciativě „Utrácím na rohu“ – www.utracimna-rohu.cz. Jde o přímou podporu lokálních prodejců.

Nejpřínosnější je vznik interaktivní mapy, kde jsou zaneseny jednotlivé provozovny. Lidé tak přesně vědí, co mají blízko a komu můžou (nákupem služby, zboží) aktuálně ve svém okolí pomoci.

Díky zapojení do projektu:

1. Občané získají přehled, co a jakým způsobem živnostník v jejich okolí nabízí.
2. Podpoří českou ekonomiku, a hlavně ty nejmenší živnostníky a firmy ze svého okolí, kteří za současného stavu bojují o přežití.
3. Živnostník může v databázi zviditelnit jím nabízené alternativní služby či produkty a získat více zákazníků.

Pavla Doležalová

Sekce pro projekty a inovativní přístupy

E-government v českém prostředí

Modernizace veřejné správy je již po několik let na pořadu dne a je především spojena se zažitým pojmem e-government. Hlavním smyslem e-governmentu je poskytnout občanům větší komfort v rámci komunikace se státními orgány, a to především tím, že zjednoduší a zrychlí komunikaci občanů nebo podnikatelských subjektů s těmito institucemi. Taktéž má za cíl odbourat zbytečné duplicity a celkově zlepšit tok informací.

Jako jeden z hlavních nástrojů e-governmentu si zcela jistě jako první vybavíme datovou schránku, která je informačním systémem veřejné správy. Od svého vzniku v roce 2009 si jí pořídilo přes 400 tisíc subjektů. Z počátku své existence byla některými zatracována, ale naopak nejvíce doceněná byla především v době koronavirové krize na přelomu března a dubna letošního roku. Nejen to ale jen daňové přiznání, nebo roční přehled pro zdravotní pojišťovny, které můžeme podat přes datovou schránku. Můžeme ji využít taktéž pro výpisy z rejstříku, potvrzení z katastru nebo informace o řidičském přestupku. Můžeme si zažádat o občanský či voličský průkaz, zažádat si o rodičovský příspěvek a spoustu jiného.

Výhody e-governmentu však nepřinášejí pouze občanům či podnikatelským subjektům, ale taktéž státu jako takovému. Úředník má k dispozici uspořádané databáze ať již v podobě evidencí či registrů, v nichž může snadno vyhledávat, a odpadají tak prodlevy v souvislosti s doručováním listinných dokumentů. Taktéž dochází ke zjednodušení rozhodovací činnosti a ke zlepšení komunikace uvnitř státního aparátu. V neposlední řadě dochází také ke snížení nákladů.

Projekt „Efektivní správa obcí“ připravil kurz k prohloubení dosavadních znalostí a dovedností úředníků a volených představitelů měst a obcí k problematice v oblasti elektronizace veřejné správy v České republice a při té příležitosti jsme vyzpovídali na toto téma jednoho z lektorů, **Mgr. Tomáše Lechnera, PhD.**, který mimo jiné působí na pozici odborného asistenta katedry práva na Národohospodářské fakultě Vysoké školy ekonomické.

Pane doktore, Pavel Mates a Vladimír Smejkal v knize E-government v českém právu uvádějí: „E-government přispívá

k vytváření toho, co je označováno jako „dobrá správa“, a je spojován s přechodem od vrchnostenského pojetí správy k veřejné správě jakožto službě občanům coby zákazníkům“. Můžete toto tvrzení potvrdit? Ztotožňujete se s ním?

Ano, s uvedeným tvrzením plně souhlasím. Rozvoj elektronizace veřejné správy přispívá také k transparentnosti, což pozitivně působí na kvalitu výkonu jednotlivých agend. Aby investice do realizace elektronizace veřejné správy byly smysluplné a naplňovaly principy 3E (hospodárnost, účelnost a efektivnost), musí se veřejná správa zamýšlet nad marketingem veřejných služeb a to už je přímá cesta ke změně pojetí vrchnostenské správy k poskytování veřejných služeb občanům jako zákazníkům.

S uvedeným tvrzením se ztotožňuji a domnívám se, že přesně takové možnosti e-government má. Jinou otázkou ovšem je, nakolik jsou tyto možnosti skutečně využívány.

Jak hodnotíte současný stav elektronizace veřejné správy v podmínkách územních samosprávných celků?

Domnívám se, že již bylo vykonáno mnoho dobrého – máme datové schránky, máme základní registry, ale jednoznačně českému e-governmentu chybí dotahování detailů. A právě tyto detaily, kdy např. i po více než 10 letech provozu datových schránek nejsou ještě zcela jasné zřejmě všechna pravidla (narážím zejména na problematiku fikce podpisu), ztěžují

zapojení územních samosprávných celků a komplikují další rozvoj elektronizace, o jehož potřebnosti nelze pochybovat. Na druhou stranu se domnívám, že právě územní samosprávné celky se velmi aktivně zapojují do rozvoje e-governmentu a snaží se vybírat takové projekty, jejichž realizace bude mít co největší dopad na občany z hlediska skutečného využívání.

Jaké jsou typické problémové situace z praxe?

Rozbor problémových situací by byl velmi dlouhý, takže si dovoluji zmínit jen jeden příklad, který osobně pokládám za poměrně zásadní. Je jím nejednotnost pravidel vedení spisové služby, kdy územní samosprávné celky mají možnost volby mezi listinným a elektronickým způsobem, přestože fungování v prostředí elektronizace veřejné správy jasně ukazuje, že elektronický způsob vedení spisové služby přináší celou řadu výhod a zvyšuje efektivitu výkonu zejména v souvislosti s rozvojem využívání elektronické komunikace a elektronických dokumentů.

Další otázky můžete případně položit přímo vy na kurzu projektu ESO s názvem Elektronizace veřejné správy. V rámci kurzu získají účastníci přehled o současném stavu elektronizace veřejné správy v České republice (s důrazem na eIDAS) v kontextu aktuální legislativy. Dozví se, jaké jsou typické problémy elektronizace na úrovni územní samosprávy, jak jim předcházet a jak je řešit.

Zaujala vás tato problematika? Na stránkách www.projekteso.cz získáte více informací. Připomínáme, že kurzy projektu ESO jsou ZCELA BEZPLATNÉ!

Ing. Jan Slanec
Sekce pro projekty
a inovativní přístupy

Právní poradna v současné době funguje již třetím rokem a v databázi je přibližně 2800 dotazů a odpovědí. Připomínáme, že každá členská obec má možnost mít až 11 individuálních přístupů. Chod právní poradny hradí v rozsahu pěti dotazů ročně na každou členskou obec Svaz. Veškeré odpovědi jsou stále upravovány, odpovídají aktuální legislativě. Hledejte na **www.poradnaproobce.cz** nebo na stránkách Svazu **www.smocr.cz**. V průběhu roku 2019 zavedla také nové služby – byla propojena s texty právních předpisů a novinkou jsou také automatické dokumenty (zatím vzory několika obecně závazných vyhlášek, smluv a záměrů). Aktuálně Poradnu pro obce využívá více než 3000 obcí a dobrovolných svazků obcí.

Zeptali jste se...

Může obec I. stupně, tedy obec vykonávající přenesenou působnost v základním rozsahu, kontrolovat (činit šetření), zda je s odpadními vodami vznikajícími v konkrétní domácnosti nakládáno v souladu s právními předpisy? Pokud ano, jaká kontrolní oprávnění v této věci náleží obci I. stupně? Pokud nikoliv, jakým způsobem je možné postupovat při podezření, že s odpadními vodami je nakládáno mimo rámec zákona?

Pravomoc ke kontrole nakládání s odpadními vodami zásadně náleží vodoprávnímu úřadu – tedy obecnímu úřadu obce s rozšířenou působností. Má-li jiný subjekt (např. obec I. stupně) podezření, že dochází k porušování povinností při nakládání s odpadními vodami, může se samozřejmě podnětem obrátit na příslušný vodoprávní úřad.

Je-li obec provozovatelem kanalizace, pak může samozřejmě kontrolovat, zda nedochází k neoprávněnému vypouštění odpadních vod (bez uzavřené smlouvy nebo v rozporu s ní).

Může obec bez předchozího upozornění odstranit zeleň rostoucí z pozemku vlastníka, když tato brání provozu na místní komunikaci?

V případě, že zeleň na pozemku sousedícím s místní komunikací brání provozu na této komunikaci, vytváří tak zdroj ohrožení silničního provozu.

Problematiku ochrany místní komunikace před jejím ohrožením upravuje zákon č. 13/1997 Sb., o pozemních komunikacích, ve znění pozdějších předpisů. Ten stanoví, že silniční správní úřad zjišťuje zdroje ohrožování dálnice, silnice a místní komunikace a zdroje rušení silničního provozu na nich. Zjistí-li zdroj ohrožení jiný, než je uveden v odstavci 1, nařídí silniční správní úřad jeho provozovateli nebo vlastníku odstranění zdroje tohoto ohrožení. V případě, že nevyhoví vlastník zdroje ohrožení (v tomto případě tedy vlastník předmětné zeleně) nařízení silničního správního úřadu, rozhodne silniční správní úřad o odstranění zdroje ohrožení, přičemž náklady na odstranění bude hradit vlastník, který předchozímu nařízení nevyhověl.

Město má záměr koupit dva zabudované stožáry veřejného osvětlení. Toto osvětlení provozuje město, stožáry stojí na pozemcích města, ale nejsou jeho majetkem. Jde v tomto případě o věc movitou, nebo nemovitou? V případě, že se jedná o věc nemovitou, který orgán a proč schvaluje nabytí. Je v tomto případě možné posuzovat sloupky jako inženýrskou síť (jde pouze o nabytí sloupů)?

Stožár veřejného osvětlení je dle našeho názoru věcí nemovitou a zároveň se jedná o liniovou stavbu ve smyslu občanského zákoníku. Podle něj zároveň platí, že součástí liniových staveb jsou stavby a technická zařízení, která s nimi provozně souvisejí. Jedná se dle našeho názoru i o inženýrskou síť, čili rozhodování o nabytí takové věci by mělo spadat do zbytkové pravomoci rady v souladu se zákonem o obcích. Jestliže si pravomoc tudíž nevyhradí zastupitelstvo obce, jedná se o pravomoc rady obce (v obci, kde se rada obce nevolí, starosty) s tím, že pravomoc lze rovněž zcela nebo zčásti svěřit starostovi nebo obecnímu úřadu.

Lze na akci pořádanou obcí, která je cílena na děti (např. dětský den, zábavné odpoledne, karneval), prodávat (podávat) přítomným dospělým osobám alkoholické nápoje? Např. 10° pivo podobně jako na fotbalových (hokejových) zápasech?

Nikoliv. Na akcích určených pro osoby mladší 18 let je zakázáno prodávat nebo podávat alkoholické nápoje, tj. nápoje obsahující více než 0,5 % objemových ethanolu. Pokud je tedy akce určena pro děti (např. dětský den), pak na ni nelze prodávat (podávat) alkoholické nápoje, a to ani pivo 10°.

Pravidelně dostáváme žádosti o informace dle z. č. 106/1999 Sb. od právnické osoby, ve kterých žádá o zápis z rady obce hned druhý den po konání schůze RO. Je možné žádost odmítnout s tím, že zápis ještě není hotov, když zákonná lhůta na jeho zhotovení je 7 dnů? Na vyřízení žádosti máme po vyhotovení zápisu prakticky jen 8 dní.

Domníváme se, že odmítnout žádost žadatele v takovém případě není vhodným řešením. Jednak rozhodnutí o odmítnutí žádosti musí splňovat veškeré náležitosti podle zákona o svobodném přístupu k informacím a správního řádu, je proti němu zároveň přípustné odvolání k nadřízenému správnímu orgánu. Navíc je nepochybné, že odvolání by nadřízený správní orgán vyhověl, jelikož v takovém okamžiku by již informace existovala.

Navíc zápis ze zasedání rady, pokud již proběhlo, je spíše než neexistující informací, informací nehotovou, u níž již nepanuje jednoznačná shoda, že žádost o takovou informaci může povinný subjekt bez dalšího odmítnout.

S ohledem na výše uvedené se nám tak jeví, že z hlediska právního i z hlediska administrativního je vhodnějším řešením žádost neodmítnat a informaci poskytnout, jakmile to bude možné.

odpovědi zpracovala KVB advokátní kancelář

Výběr z judikatury Nejvyššího správního soudu

Provoz na pozemních komunikacích: rezervace registrační značky na přání

Rízení o přidělení, resp. rezervaci registrační značky na přání dle § 7b zákona č. 56/2001 Sb., o podmínkách provozu vozidel na pozemních komunikacích, je řízením s předstihem žádosti ve smyslu § 145 správního řádu.

(Podle rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 13. 1. 2020, čj. 8 A 120/2016-49)

Řízení o přestupku: účastenství v řízení; náhrada škody

Právo zdravotní pojišťovny na náhradu nákladů vynaložených na péči o pojištěnku, která byla zraněna v důsledku přestupkového jednání obviněného (§ 55 odst. 1 zákona č. 48/1997 Sb., o veřejném zdravotním pojištění), zakládá účastenství zdravotní pojišťovny jako poškozené v řízení o přestupku obviněného. S tímto procesním právem zdravotní pojišťovny v řízení o přestupku nelze zacházet odlišně od řízení trestního (§ 43 odst. 1 zákona č. 141/1961 Sb., trestního řádu).

(Podle rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 27. 2. 2020, čj. 10 A 76/2018-29)

Stavební řízení:

opakované stavební řízení; účastníci řízení

I. Bylo-li důvodem zrušení předchozího rozhodnutí nebo opatření vyžadovaného stavebním zákonem nesplnění zákonných podmínek pro umístění stavby, je třeba v navazujícím opakovaném stavebním řízení vedeném podle § 129 odst. 5 zákona č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu, zkoumat i to, zda nedostatky způsobující nezákonnost byly odstraněny a jsou splněny podmínky pro umístění stavby plynoucí zejména z § 90 tohoto zákona. II. Účastníky stavebního řízení jsou v takových případech i osoby uvedené v § 85 odst. 2 zákona č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu.

(Podle usnesení Krajského soudu v Praze ze dne 23. 3. 2020, čj. 43 A 18/2020-22)

Územní plánování: etapizace

I. V územním plánu [§ 43 zákona č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu (stavební zákon)] či jeho změně zachovávalý etapizaci (prodlužující její platnost) je třeba vysvětlit, jaké okolnosti dosud brání vynětí ploch z etapizace, resp. opatřením podmiňujícím výstavbu v etapizované ploše.

II. Nelze trvat na tom, že podmínka etapizace musí být v případě jejího prodloužení splnitelná v nedaleké budoucnosti, neboť nelze jen z důvodu délky trvání věcných důvodů pro omezení budoucí výstavby obec uvrhnout do stavu, kdy bude vystavena dopravnímu kolapsu či jinému zásadnímu přetížení stávající infrastruktury. Dotčeným vlastníkům zůstává v takovém případě možnost domoci se náhrady prostřednictvím přímé aplikace čl. 11 odst. 4 Listiny základ-

ních práv a svobod za přiměřeného použití § 102 zákona č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu (stavební zákon), pokud vina za přetrvávající omezení, resp. jeho nadměrnou délku, leží na obci.

(Podle rozsudku Krajského soudu v Praze ze dne 26. 2. 2020, čj. 54 A 84/2019-79)

Řízení před soudem:

aktivní legitimace ekologických spolků

I. Pro závěr o žalobní legitimaci ekologického spolku podle § 65 odst. 1 s. ř. s. postačuje, pokud soud shledá místní vztah spolku k předmětu správního řízení jako celku. Soud tudíž nezkoumá aktivní procesní legitimaci ve vztahu k jednotlivým žalobním námitkám uplatňovaným ekologickým spolkem.

II. Zjišťovacímu řízení [§ 4 odst. 1 písm. b) zákona č. 100/2001 Sb., o posuzování vlivů na životní prostředí] nepodléhají jednak takové změny záměrů, u nichž je každému na první pohled zřejmé, že žádný negativní vliv na životní prostředí mít nemohou (např. zateplení administrativní budovy v elektrárně), jednak ty, u nichž sice laik může mít pochybnosti, zda by nemohly negativně ovlivnit životní prostředí, avšak odborník je schopen na základě dostupných informací a svých odborných znalostí takovou možnost a priori vyloučit. Musí se tak ale stát v souladu s principem předběžné opatrnosti (§ 13 zákona č. 177/1992 Sb., o životním prostředí) bez jakýchkoli pochybností a bez nutnosti provádět podrobnější zkoumání, vyžadovat si odborné posudky, studie či dobrozdání nebo stanoviska jiných správních orgánů.

III. Při hodnocení správního aktu, do něhož příslušný úřad vtělil svůj názor, že oznámený záměr či změna záměru nespádá pod předmět posuzování podle § 4 odst. 1 zákona o posuzování vlivů na životní prostředí (zde odpovědi na dotaz oznamovatele, zda jeho záměr bude podléhat zjišťovacímu řízení), může správní soud akceptovat i dodatečné odůvodnění učiněných závěrů, např. ve formě vyjádření k žalobě, kde se teprve manifestuje odborná úvaha, kterou předtím učinil příslušný správní orgán mlčky (implicitně) při zvažování možných vlivů záměru na životní prostředí.

(Podle rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 28. 2. 2020, čj. 6 As 104/2019-70)

Doprava: dodržování stanovené doby řízení vozidla, bezpečnostních přestávek a doby odpočinku; Správní trestání: silniční doprava

Povinnost dopravce zajistit, aby ve vozidle byl při provozu záznam o době řízení vozidla, bezpečnostních přestávkách a době odpočinku podle § 3 odst. 3 písm. a) zákona č. 111/1994 Sb., o silniční dopravě, ve znění účinném do 30. 4. 2013 je splněna pouze předložením dokladů předepsaných přímo použitelným nařízením Rady (EHS) č. 3821/85 o záznamovém zařízení v silniční dopravě. Jiná podnikatelská činnost dopravce či vypracování jiných evidenčních dokladů jeho zaměstnanci ho této povinnosti nezbavuje. Pozdější předkládání předepsaných dokladů nebo předkládání jiných dokladů uvedených v § 1b vyhlášky č. 478/2000 Sb. nemá vliv na vznik odpovědnosti dopravce za delikt podle § 35 odst. 2 písm. h) zákona o silniční dopravě.

(Podle rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 23. 4. 2020, čj. 1 As 311/2019-68)

Právo na informace:

veřejný zájem; zveřejnění poskytnuté informace; role „společenského hlídačského psa“

I. Při posuzování veřejného zájmu na poskytnutí informace o příjemci veřejných prostředků dle § 8b zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím (po vydání tzv. platového nálezu Ústavního soudu ze dne 17. 10. 2017, sp. zn. IV. ÚS 1378/16), musí povinný subjekt určit podle postavení dotčené osoby, jakou míru osvědčení takového veřejného zájmu bude požadovat po žadateli o informace. Pro zjevnost jeho existence je totiž klíčové, jaké postavení ve struktuře veřejné správy (a s tím související řídicí a organizační kompetence, odpovědnost a finanční ohodnocení) dotčená osoba má.

II. Avizovaný záměr žadatele o informace zveřejnit poskytnuté informace na veřejně přístupném úložišti dat, který umožní široké veřejnosti o těchto informacích vést diskusi, je dostatečný pro splnění podmínky přispět těmito informacemi k diskusi o věcech veřejného zájmu; postačuje totiž pouze racionální potenciál vzniku či rozvoje veřejné diskuse. Zároveň nelze trvat na tom, aby žadatel takto získané informace sám přímo explicitně hodnotil či analyzoval; jejich zveřejnění je samo o sobě pro veřejnost přidanou hodnotou.

III. Roli tzv. společenského hlídačského psa mohou splňovat nejen profesionální novináři, ale také neziskové organizace či spolky věnující se otázkám transparentnosti, hospodaření a odměňování ve veřejné správě nebo též jednotlivci, kteří do veřejného prostoru kvalifikovaným způsobem vnášejí informace o fungování veřejné sféry. Podmínkou je, aby žadatel tyto informace nepožadoval pro svou vlastní soukromou potřebu, nýbrž s nimi seznamoval veřejnost.

(Podle rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 27. 5. 2020, čj. 2 As 88/2019-29)

Vodní právo: odběr povrchových vod; Správní trestání: absorpční zásada

Za přestupek spočívající v odběru povrchových vod v rozporu s vydaným povolením [§ 125c odst. 1 písm. a) zákona 254/2001 Sb., o vodách (vodní zákon)] se ukládá pokuta v pevně stanovené výši, určená výpočtem jako součin množství odebrané vody v m³ a zákonem stanovené částky (§ 125a odst. 4 aplikovaný na základě § 125c odst. 5 vodního zákona ve znění účinném do 31. 12. 2018). Výsledek tohoto výpočtu je zároveň třeba považovat pro účely uplatnění absorpční zásady za horní hranici sankce, kterou je možné za daný přestupek v konkrétním případě uložit.

(Podle rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 12. 3. 2020, čj. 6 As 221/2019-31)

Evidence obyvatel: změna místa trvalého pobytu; osobní předložení občanského průkazu

Osobní předložení občanského průkazu při oznámení změny místa trvalého pobytu (§ 10 odst. 7 zákona č. 133/2000 Sb., o evidenci obyvatel) nelze nahradit ověřením totožnosti prostřednictvím elektronického podpisu na podání zasláném datovou schránkou.

(Podle rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 5. 6. 2020, čj. 4 As 432/2019-58)

Zdroj: Sbírka rozhodnutí Nejvyššího správního soudu

Připomínkujeme

V září 2020 jsme připomínkovali především:

Návrh vyhlášky, kterou se mění vyhláška č. 441/2013 Sb., k provedení zákona o oceňování majetku (oceňovací vyhláška)

Předkládá Ministerstvo financí, na Svazu připomínkuje Alena Klimtová

Svaz uplatnil řadu připomínek k nastavení oceňování věcných břemen, zejména s požadavkem na vyjasnění neurčitých pojmů a upřesnění některých ustanovení a důvodové zprávy.

Návrh vyhlášky o Katalogu odpadů a hodnocení nebezpečných vlastností odpadu (Katalog odpadů)

Předkládá Ministerstvo životního prostředí, na Svazu připomínkuje Ivana Kutra

Svaz požádal o zařazení specifikování tonerů a cartridge v Katalogu odpadů.

Návrh zákona, kterým se mění zákon č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím

Předkládá Ministerstvo vnitra, na Svazu připomínkuje Alena Klimtová

Svaz namítl, že navrhovaná právní úprava vymezení povinných subjektů jde nad rámec samotné transponované Směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2019/1024 ze dne 20. 6. 2019, o otevřených datech a opakovaném použití informací veřejného sektoru (termín transpozice nejpozději do 17. 7. 2021, dále jen „Směrnice“), a souvisejících, a to bez jakéhokoliv pádného zdůvodnění a opodstatnění. Svaz uplatnil požadavek, aby s ohledem na ochranu oprávněných zájmů i navrhovaných povinných subjektů byly zohledněny výlučně požadavky Směrnice ve vztahu k současné právní úpravě a okruh povinných subjektů byl stanoven dle třetí (nejušší) varianty, která odpovídá povinným subjektům dle Směrnice.

Návrh zákona, kterým se mění zákon č. 326/2004 Sb., o rostlinolékařské péči a o změně některých souvisejících zákonů

Předkládá Ministerstvo zemědělství, na Svazu připomínkuje Ivana Kutra

Svaz upozornil na duplicitu nové úpravy v některých částech s úpravou obsaženou ve vyhlášce MZe č. 101/1996 Sb., kterou se stanoví podrobnosti o opatřeních k ochraně lesa a vzor služebnímu odznaku a vzor průkazu lesní strážce, ve znění pozdějších předpisů. Rovněž požadoval odstranění ustanovení, které povedou k vyšší administrativní zátěži vlastníků (uživatelů) pozemků při plnění oznamovací povinnosti.

Návrh zákona, kterým se mění zákon č. 166/1999 Sb., o veterinární péči a o změně některých souvisejících zákonů (veterinární zákon)

Předkládá Ministerstvo zemědělství, na Svazu připomínkuje Ivana Kutra

Svaz požadoval, aby obecní policie měla oprávnění nahlížet do centrálního registru psů. Stejně tak byl vznesen požadavek, aby obce, které provozují útulek a zajišťují odchyt toulavých psů, měly dálkový přístup do centrální evidence psů.

Návrh zákona, kterým se mění zákon č. 435/2004 Sb., o zaměstnanosti

Předkládá Ministerstvo práce a sociálních věcí, na Svazu připomínkuje Alena Klimtová

Svaz uplatnil požadavek, aby podpora v době částečné zaměstnanosti byla poskytována i zaměstnancům pobírajícím plat.

Strategie vzdělávací politiky České republiky do roku 2030+

Předkládá Ministerstvo školství, na Svazu připomínkuje Martin Pikous

Svaz uplatnil řadu zásadních připomínek. Zejména upozornil na nedostatečné řešení finančních zdrojů pro navrhované změny. Požadoval, aby byla rozpracována oblast vzdělávání budoucích pedagogů na VŠ a jejich praktické přípravy. Zdrženlivě stanovisko vyjádřil k návrhu středního článku řízení. Navrhl pravidelnou aktualizaci rámcových vzdělávacích programů.

Návrh zákona, kterým se mění zákona č. 372/2011 Sb., o zdravotních službách a podmínkách jejich poskytování (zákon o zdravotních službách)

Předkládá Ministerstvo zdravotnictví, na Svazu připomínkuje Claudie Varhol

Svaz v souvislosti s nově zavedenou povinností registrace poskytovatele sociálních služeb jako poskytovatele zdravotních služeb navrhl, aby na tuto povinnost adekvátně reagovaly platby od zdravotních pojišťoven (hodnota bodu, uznatelnost výkonů ošetřovatelské péče apod.). Současně požádal o předložení tezí úhradové vyhlášky, která bude klíčová pro stanovení hodnoty bodu pro jednotlivé odbornosti. Svaz vznesl požadavek na zachování povinnosti zdravotních pojišťoven uzavírat zvláštní smlouvy s poskytovateli sociálních služeb. Svaz apeloval na udržitelnost sociální části financování služeb Center duševního zdraví v rámci ČR.

Dále jsme se zabývali následujícími právními normami:

U těchto návrhů právních předpisů nebyl zjištěn negativní dopad do činnosti měst a obcí.

Návrh nařízení vlády, kterým se mění nařízení vlády č. 342/2016 Sb., o příspěvku ke zmírnění sociálních dopadů souvisejících s restrukturalizací nebo útlumem činnosti právnických osob zabývajících se těžbou uhlí nebo uranu

Nařízení vlády, kterým se mění nařízení vlády č. 361/2007 Sb., kterým se stanoví podmínky ochrany zdraví při práci, ve znění pozdějších předpisů

Návrh vyhlášky, kterou se mění vyhláška č. 177/2009 Sb., o bližších podmínkách ukončování vzdělávání ve středních školách maturitní zkouškou, ve znění pozdějších předpisů, vyhláška č. 3/2015 Sb., o některých dokladech o vzdělání, ve znění pozdějších předpisů, a vyhláška č. 15/2005 Sb., kterou se stanoví náležitosti dlouhodobých záměrů a výročních zpráv, ve znění pozdějších předpisů

Návrh zákona, kterým se mění zákon č. 236/1995 Sb., o platu a dalších náležitostech spojených s výkonem funkce představitelů státní moci a některých státních orgánů a soudců a poslanců Evropského parlamentu, ve znění pozdějších předpisů, a zákon č. 262/2006 Sb., zákoník práce, ve znění pozdějších předpisů

Věcný záměr zákona o vyvlastnění

Návrh zákona o elektronizaci zdravotnictví

Návrh zákona o elektronizaci zdravotnictví

Co nového ve Sbírce zákonů – ještě za srpen

● **Zákon, kterým se mění zákon č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů, č. 349/2020 Sb.**
Novelizace školského zákona v souvislosti s aktuální koronavirovou situací upravuje zvláštní pravidla ohledně podoby distanč-

ního vzdělání, kdy stanoví povinnost poskytování vzdělání distančním způsobem podle příslušného rámcového vzdělávacího programu a školního vzdělávacího programu v míře odpovídající okolnostem pro specifické případy uzavření škol či zákazu přítomnosti dětí, žáků nebo studentů ve školách.
Účinnost od 25. srpna 2020

V tomto čísle našeho zpravodaje jsme pro vás připravili představení Legislativní komise, která plní v oblasti legislativy a zásadních dokumentů Svazu zastřešující funkci.

LEGISLATIVNÍ KOMISE

Komise se věnuje připomínkování právních předpisů, které mají obecný a široký dopad do každodenní činnosti obcí a měst. Řeší zásadní otázky spojené s aplikací zákona o obcích, volebních zákonů, postavení zastupitelů, jejich práv a povinností s přípravou strategií v oblasti veřejné správy. Upozorňuje ústřední orgány státní správy na potřebu legislativních změn ve vztahu k územním samosprávám na základě podnětů vzešlých z jednání komise. Připravuje návrhy na úpravu zásadních dokumentů Svazu, spolupodílí se na přípravě Právní konference Svazu. Aktivně spolupracuje s ústředními orgány státní správy při přípravě legislativních návrhů, které mohou mít dopad do činnosti samospráv.

Předseda

V čele komise od loňského roku stojí **Mgr. Pavel Drahovzal**, starosta obce Velký Osek a místopředseda Svazu. Působí v různých funkcích na Svazu řadu let.

Nechybí mu tak přehled a vazba do minulosti i přítomnosti. Zároveň s ohledem na jeho původní profesi bylo jeho jmenování do čela Legislativní komise jednoznačnou volbou. Je členem rady pracovních skupin při Radě vlády. Jako starosta má rovněž zkušenosti z území a může tak v rámci legislativního procesu oponovat návrhům úprav, které mohou mít negativní dopad do činnosti obcí a měst. Jeho vysoce odborný pohled a názor na postavení samospráv v systému veřejné správy je pro činnost komise nepostradatelný. Z pozice předsedy Legislativní komise se aktivně podílí na zpracování připomínek k řadě legislativních materiálů, účastní se jednání mimo svazových orgánů a vypořádacích porad k připomínkovaným zákonům. Řídí a svolává komisi. Na základě diskuse s členskou základnou Svazu obhájí a prosazuje zájmy měst a obcí v zásadních oblastech fungování samospráv. Aktivně se účastní projednávání právních předpisů na výborech v Poslanecké sněmovně a Senátu.

Garant

Garantem komise je **Mgr. Ivona Mottlová**, ředitelka Legislativní a právní sekce. Na Svazu je odbornou garantkou pro oblast správy obce, ať už se jedná o zákon o obcích, odměňování zastupitelů, volební zákony či střet zájmů. Rovněž je garantem pro oblast veřejných zakázek a veřejné podpory.

Co se týče komise, jejím hlavním úkolem je komunikovat s jejími členy, společně s předsedou navrhovat program jednání, zpracovávat podkladové materiály na zasedání komise či informovat členy o vývoji v oblasti aktuální legislativy a dalších řešených záležitostech. Rovněž je členkou některých pracovních skupin zřízených při ústředních orgánech státní správy.

Členové s hlasovacím právem

Mgr. Pavel Drahovzal
starosta obce Velký Osek
Mgr. František Lukl, MPA
starosta města Kyjov
JUDr. Josef Matějka
starosta obce Kublov
Mgr. Lucie Potůčková
starostka městyse Mladé Buky
JUDr. Věra Pourová
náměstkyně primátora
statutárního města Hradec Králové
Mgr. Petr Ryška
náměstek primátorky
statutárního města Jihlava
Mgr. Rudolf Salvetr
starosta města Klatovy
Ing. Pavel Smolka
starosta města Vítkov
Ing. Roman Vašina
místostarosta MČ Brno-Židenice
Mgr. Eva Vrtalová
vedoucí právního odboru
statutárního města Olomouc

Dalších 14 členů je s hlasem poradním.

Krátce k současné činnosti

Komise se od začátku své existence věnuje zásadním legislativním návrhům, které mají široký dopad na činnost územních samospráv. Aktivně diskutovala novelu zákona o obcích, odměňování zastupitelů, nový

zákon o správě voleb. Legislativní komise věnovala svoji pozornost rovněž návrhům, jejichž přijetí může do činnosti obcí a měst přinést více negativ než pozitiv. Ať už je to opakovaně předkládaný návrh na rozšíření kontrolní činnosti Nejvyššího kontrolního úřadu či na zavedení teritoriality a koncentrace v exekutivním řízení nebo rozšiřování okruhu povinných osob v zákoně o poskytování informací.

Poslední rok je velká část pozornosti věnována přípravě stavebního zákona a zákona změnového. Komise „hlídá“ poslanecké pozměňovací návrhy, které jsou předkládány mimo standardní legislativní proces a neprocházejí tak připomínkováním. Její členové vyhodnocují možné dopady takových návrhů a následně uplatňují své připomínky na jednáních výborů v Poslanecké sněmovně či Senátu. Na základě podnětů orgánů Svazu Legislativní komise rovněž připravuje návrhy změn zásadních dokumentů Svazu. Závěrem je třeba připomenout, že členy komise jsou jako stálí hosté i odborníci z akademické sféry. Na půdě komise se tak vedou diskuse k legislativním návrhům jak z pohledu praxe, tak z pohledu odborného. Ačkoliv jsou někdy názory členů rozdílné, nakonec vždy dojde k nalezení konsenzu, který je přijatelný pro všechny.

Zastoupení komise/Svazu v mezirezortních komisích a jiných institucích

Několik členů komise je zastoupeno v orgánech, které fungují mimo Svaz. Jako příklad můžeme uvést následující:

Rada vlády pro veřejnou správu

Řídící výbor pro optimalizaci veřejné správy v území

Pracovní skupina pro dostupnost veřejných služeb v území

Rada vlády pro koordinaci boje proti korupci

Pracovní tým pro veřejné služby a veřejnou správu Rady hospodářské a sociální dohody

Předsednictvo Svazu, 4. září 2020, Praha

Mimořádné zasedání Předsednictva Svazu probíhalo tentokrát v dvojím podání – někteří členové byli fyzicky přítomni, jiní se účastnili on-line.

Jednou z prvních informací bylo oznámení o změně ve vedení Komory statutárních měst. Martin Charvát, primátor statutárního města Pardubice, sdělil, že se vzdal funkce předsedy Komory statutárních měst a tím mu dle Stanov Svazu bylo ukončeno i členství v Předsednictvu Svazu z pozice místopředsedy Svazu. Kancelář Svazu obdržela písemnou rezignaci dne 19. srpna 2020. Své funkce v Předsednictvu Svazu se vzdal rovněž Marek Hrabáč, primátor statutárního města Chomutov. Na zasedání Komory statutárních měst dne 20. srpna 2020 byl novým předsedou zvolen Miroslav Žbánek, primátor statutárního města Olomouc, který se tak stal i místopředsedou Svazu a tedy také členem Předsednictva Svazu. Martin Charvát se pak ujal postu místopředsedy Komory za odstoupivšího Marka Hrabáče.

Další informaci, týkající se pocovidového financování měst a obcí, podal předseda František Lukl. Ministerstvo financí zaslalo obcím kompenzační bonus za ztrátu příjmů v covidové době. Tento bonus však nevykryvá daňový pokles příjmů obcí, a to až o 15 %. Mnohde tak muselo dojít k výraznému omezení investičních akcí. Velký propad příjmů je také u městských a obecních společností, a pokud bude schválena novela zákona o dani z příjmu, bude propad příjmů obcí ještě daleko větší. Členové Předsednictva se shodli, že je třeba vyčkat na aktuální data za srpen a následně se rozhodnout, zda o další kompenzaci žádat.

Tématem mimořádného zasedání bylo také rozpočtové určení daní, kterým se zabývala již i Komora statutárních měst, která mají mimo jiné problém i s financováním regionálních zájmů (divadla, ZOO atd.), které jsou v současné době z 50–70 % financovány právě z rozpočtů měst. Navýšení příspěvku by tedy většina z nich uvítala. Komora obcí ale zatím tuto debatu otvírat nedoporučuje. Kdyby k tomu však došlo, uvítali by kompenzace na seniory a zařazení spotřební daně do balíčku RUD. S ní se shoduje i Komora měst. Předseda Lukl proto navrhl v současné době získávat informace z území a řešit možné otevření diskuse nad RUD v příštím roce.

Následovaly novinky z legislativy. Hovořilo se především o stavebním zákonu – *aktuální vývoj viz str. 15* – a o pozměňovacím návrhu k exekučnímu zákonu a novele OSŘ. K tomu bylo přijato usnesení – Předsednictvo Svazu nepodporuje přijetí pozměňovacího návrhu poslance Patrika Nachera k vládnímu návrhu zákona, kterým se mění zákon č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, a zákon č. 120/2001 Sb., o soudních exekutorech a exekuční činnosti (sněmovní tisk 545), a nepodporuje ani přijetí pozměňovacího návrhu poslance Marka Výborného k tomuto návrhu zákona. Dále se hovořilo o speciální úpravě zákona ke krajským volbám a o zákonu o sociální ochraně dětí (*obě témata byla rozebrána v minulém čísle INS*).

Závěrem se jednalo o přípravách nadcházejícího XVIII. sněmu (místem konání byl nakonec určen Hradec Králové) a několik podnětů bylo projednáno v rámci různého.

Pracovní skupina pro kohezní politiku, 10. září 2020, Praha

Pracovní skupina projednávala zejména budoucnost evropských fondů po roce 2021. Pozvání přijal Miroslav Daněk, zástupce MMR – NOK, který přítomné informoval o stavu rozpracovanosti

modelu alokace mezi operační programy a rovněž o vývoji mezi fondy všeobecně. Přítomní s ním konzultovali programy a fondy EU v rámci kohezní politiky a jejich nastavení včetně nově navržených iniciativ/fondů (REACT-EU, InvestEU, Fond pro spravedlivou transformaci, Resilience and Recovery facility) nebo nově vzniklých na národní úrovni (Modernizační fond). Jednání se dále zúčastnila Marie Zezůlková a Zdeněk Opravil z MMR – ORP, kteří s přítomnými probrali téma Akčního plánu Strategie regionálního rozvoje. Pracovní skupina upozornila na roztržičnost procesu přípravy mezi různé ŘO a apelovala na to, aby byla posílena koordinace při přípravě a nastavení programů, aby do procesu byly na základě partnerského přístupu zapojeny samosprávy a aby byla zohledněna územní dimenze i v programech mimo kohezní politiku.

Legislativní komise, 11. září 2020, Praha

Přítomní nejprve minutou ticha uctili památku JUDr. Stanislava Kadečky, Ph.D., který byl v pozici odborníka dlouholetým členem komise. V rámci plánovaného programu byla podána informace o aktuálním stavu projednávání nového stavebního zákona a zákona změnového.

Zástupkyně hl. m. Prahy představila návrh novely živnostenského zákona, který město/kraj předložilo do sněmovny jako zákonodárnou iniciativu Hlavního města Praha. Novela se týká úpravy sdíleného bydlení. Komise návrh vítá jako deklaraci samosprávy, která vnímá problematiku sdíleného ubytování a má zájem ji řešit.

Členové diskutovali také o sněmovním tisku č. 969, kterým je poslancek návrh novely trestního zákoníku zavádějící princip 3x a dost v oblasti přestupkové recidivy. Shodli se, že je nutné řešit nevymahatelnost sankcí za přestupky, ale návrh by měl jít ze strany příslušného ministerstva a projít klasickým legislativním procesem.

Otevřena byla i otázka stanovení počtu obyvatel pro výpočet příspěvku z RUD. Aktuálně se vychází z bilance obyvatel zpracované ČSÚ, opakovaně se však objevuje požadavek (a to i ze strany ČSÚ), aby byly přebírány údaje z registru obyvatel, vedeného MV ČR. Na změně dosud nebyla shoda, proto je třeba případnou změnu projednat s členskou základnou.

Dále se projednávala otázka reorganizace dozoru ÚOHS nad veřejnými zakázkami, novela exekučního řádu, problematika převodů podílů měst ze sdružené výstavby. V rámci aktuální legislativy byla vedena diskuse k věcnému záměru zákona o vyvlastnění, k oceňovací vyhlášce a k odpadové legislativě.

Legislativní komise rovněž dospěla k závěru, že je nutné řešit s Ministerstvem zdravotnictví metodiku, jak postupovat v případě, že je podezření na duševní onemocnění osoby, která je nebezpečná sobě či okolí.

Předsednictvo Komory obcí, 17.–18. 9. 2020, Božanov

Členové Předsednictva Komory obcí se tentokrát na základě pozvání starosty Karla Rejchrtu vydali jednat do obce Božanov. V rámci programu nejprve řešili dopady epidemie COVID-19 do rozpočtů obcí. Svaz bude propady příjmů obcí dále intenzivně řešit se zástupci vlády ČR a upozorňovat na související rizika. Dále se členové Předsednictva Komory obcí zabývali přípravou na jednání Předsednictva Svazu. Hovořilo se také o průběhu

Dopravní komise, 23. září 2020, Praha

Dopravní komise se opět sešla k projednání otázek, které vyvstaly na minulém jednání, a ke stanovení cílů a specifikaci úkolů na další období. Garantka komise seznámila přítomné s projednávanou a zejména ze strany Svazu připomínkovanou legislativou týkající se oblasti dopravy, nyní aktuálně s koncepcí Ministerstva dopravy, a to Konceptí veřejné dopravy 2020–2025 a Dopravní politikou ČR 2021–2027. Co se týče Konceptu veřejné dopravy 2020–2025 byla diskutována otázka slev na jízdném. Myšlenkou je, aby stát přispíval i obcím na slevy na jízdném, aby do slev na jízdném

krajských setkání, která navzdory situaci a opatřením spojeným s epidemií proběhla (vyjma tří z nich), a přítomní zmínili několik námětů na jejich konání v příštích letech. Dále na jednání zazněla informace o realizovaných a připravovaných projektech Svazu a jejich aktuálním stavu. Významným tématem byla rovněž aktuální legislativa – zejména v oblasti stavebního řízení, odpadového hospodářství a sociální politiky. Zazněl požadavek, aby byla ze strany Svazu systémově řešena agenda přestupků, která je na obcích v současné době provázána se řadou problémů, a to i v návaznosti na zvýšení hranice pro trestný čin.

Společné jednání Školské komise Svazu a Pracovní skupiny pro školství, sport a kulturu Sdružení místních samospráv, 17. září 2020, Praha

Školská komise Svazu na své další jednání přizvala znovu zástupce Svazu místních samospráv. Důležitým hostem byl tentokrát zástupce Národní sportovní agentury Martin Zvonař, který zde představil především dotační výzvy, jež by měla agentura vyhlásit ještě do konce tohoto roku. Komise se dále věnovala Strategii vzdělávací politiky ČR 2030+. Svaz zaslal v mezirezortním připomínkovém řízení řadu připomínek, stěžejním bodem je především tzv. střední článek podpory, jehož vznik MŠMT dle strategie plánuje, zatím ale v několika možných variantách toho, kdo by měl být nositelem této funkce. Svaz nabízí MŠMT podporu v plánované pilotáži tohoto opatření, aby se při jeho implementaci v nejvyšší možné míře využila dosavadní zkušenost z území. Komise se zabývala také výrokem ministra školství, který se s odkazem na nepřesnou analýzu společnosti EDUin pozastavoval nad nepoměrem příspěvků zřizovatelů školám a obecním příjmům z rozpočtového určení daní určeného na žáka. Skutečnost je však taková, že analýza pracuje jen s několika rozpočtovými kapitolami a opomíjí komplexnost výdajů do školství. O tom také předseda komise spolu s výkonnou ředitelkou Svazu jednal přímo na MŠMT. Členové komise se shodli na tom, že by oba svazy měly usilovat o navýšení podílu koeficientu rozpočtového určení daní na žáka ze současných 9 na 11 %. Ve věci financování škol se pak jednalo o otázce školkového. Komise doporučila odstoupit z dosavadního systému výpočtu maximální výše školkového z celkových provozních výdajů na každou mateřskou školu, které se však mnohdy i v rámci jedné obce výrazně liší, a nechat stanovení výše pouze na zřizovateli.

byla zahrnuta i vnitroměstská hromadná doprava. Dalším projednávaným bodem bylo navržení zapojení MHD do integrovaného systému.

Předseda komise informoval členy o průběhu jednání na Policejním prezidiu k problematice odstavování nákladních automobilů. Na schůzce, která měla hojnou účast jednajících, bylo vzneseno několik návrhů, např. budování krátkodobých odpočíváků (v případě, kde na dálnicích nejsou parkoviště), uvažovalo se o oblastech průmyslových zón, při těchto by mělo být v návrhu zahrnuto rovnou i budování parkoviště, alespoň pro krátkodobé stání. Pro budování truckparků jsou již vytipována místa napříč republikou, vždy s ohledem na možnosti a potřeby dané lokality. Komise dlouhodobě podporuje záměr budování truckparků, neboť má za to, že by alespoň částečně vyřešil situace u příjezdových cest k obcím přilehlých k dálnicím. Při úvahách o lokalitě umístění truckparku je ovšem vždy nutné zvážit podmínky daného prostoru a vlivu truckparku na danou lokalitu, na její ekonomické faktory, na bezpečnost obyvatel a zajištění klidu v lokalitě.

Komise se dále zabývala požadavky obcí k financování mostů a lávek pro pěší. Konstatovala, že palčivým se tento problém stává zejména u menších obcí. Komise podporuje, aby dotační programy (zejména MMR – IROP) více generovaly podporu výstavby a oprav mostů a lávek.

U již stabilní otázky projednávání komise, a to mýtného a zatížení dopravy v okolních obcích a zpoplatnění silnic I. třídy, byla projednávána myšlenka zpoplatnění silnic nižších tříd, popř. umístění zákazu průjezdu těchto silnic kamiony. Zároveň přítomní vyjádřili souhlas i s možným zdražením mýta na dálnicích, přičemž musejí být zajištěna účinná opatření, aby se nezvýšil provoz na silnicích nižší třídy.

Komise také prodiskutovala poznatky a požadavky obcí v oblasti železniční dopravy a cyklodopravy. Členové navrhuje, aby při veškerých projektech výstavby, rekonstrukcí a oprav byla povinně aplikována opatření pro bezmotorovou dopravu, aby vždy byla nastavena povinnost ověření, zda lze do projektu zapojit i bezmotorovou dopravu. Pro vytvoření stanoviska komise, potažmo Svazu, je velmi důležité znát názor jednotlivých obcí, jejich příklady dobré praxe.

Mimo stálá diskutovaná a otevřená témata, jako mýtné a zpoplatnění silnic nižších tříd, je důležitým tématem pro Dopravní komisi komplexní úprava center měst a obcí, zklidnění a racionalizace pohybu v obcích.

Připravované dotační výzvy do sportu – připravte se i vy a využijte nabízených možností

Pozvání na poslední setkání Školské komise Svazu přijal zastupce Národní sportovní agentury. Diskutovalo se především o dotačních výzvách, které by měla asociace vyhlásit ještě do konce tohoto roku. Dotační výzvy by měly začít dle slov agentury od nejmenších, tedy od obcí do tří tisíc obyvatel. Pro ty má být určen tzv. program Kabina určený na modernizaci i výstavbu nových sportovišť. Vyhlášen by měl být v září tohoto roku.

Následovat by měly výzvy pro regionální a krajskou sportovní infrastrukturu. Samostatnou výzvu bude mít např. univerzitní sportovní infrastruktura. Obdobně odstupňované pak mají být neinvestiční dotační tituly. Nově oprávněným žadatelem mají být také obchodní společnosti vlastněné obcemi či kra-

jem. Žadatelé z řad sportovních organizací budou muset být vedeni v Rejstříku sportovních organizací, sportovců, trenérů a sportovních zařízení vedených agenturou. Rozsah zapisovacích údajů stanovila agentura vyhláškou č. 373/2020. Veřejně přístupné budou informace o počtu sportovních zařízení, sportovců a trenérů. U většiny výzev budou právě data z rejstříku stěžejním podkladem. Právě na poli mapování sportovní infrastruktury nabízí Svaz agentuře spolupráci. Stejně tak v komunikaci s obcemi a sportovními kluby, které jsou doposud s přesunem agendy podpory sportu na novou agenturu v nejistotě. Ačkoliv další detaily výzev ještě nejsou známy, důležitým kritériem u investičních akcí bude stavební připravenost, obce by tedy neměly s přípravou projektů čekat na vyhlášení výzev. Jak se říká, štěstí přeje připraveným.

IROP 2014–2020 byl navýšen. Netýká se navýšení i vašich projektů?

Vybrané výzvy Integrovaného regionálního operačního programu – jedná se o oblasti IZS, dopravy, sociální infrastruktury, kultury a vzdělávání – byly dodatečně navýšeny. Schváleny díky tomu budou také projekty, které se původně umístily v tzv. pořadníku.

Dovolujeme si vás proto upozornit, aby mohl být projektu vydán právní akt (resp. rozhodnutí o poskytnutí dotace), musí být dodána veškerá požadovaná dokumentace dle pravidel výzvy (např. stavební povolení). Dále je nutné u všech uvedených náhradních projektů, které byly osloveny v první polovině září 2020, pomocí ŘO IROP maximální součinností, například co možná nejrychleji podat žádost o změnu dle pokynů v oslovovacím dopise (dle potřeby například změna harmonogramu, popř. rozsahu projektu apod.) tak, aby následná analýza rizik na Centru pro regionální rozvoj mohla proběhnout co nejdříve

ve a projektu mohl být vydán co nejdříve právní akt.

Vydávání právních aktů (rozhodnutí o poskytnutí dotace) bude probíhat po dokončení všech administrativních kroků ze strany Centra pro regionální rozvoj a ŘO IROP a doložení veškeré požadované dokumentace dle pravidel výzvy (např. stavební povolení). Konkrétní seznamy projektů najdete na www.irop.mmr.cz.

Přesný seznam výzev, kterých se navýšení a dodatečné schválení týká:

- 19. výzva – Technika pro integrovaný záchranný systém
- 22. výzva – Telematika pro veřejnou dopravu
- 36. výzva – Stanice integrovaného záchranného systému
- 39. výzva – Rozvoj infrastruktury komunitních center v sociálně vyloučených lokalitách

- 52. výzva – Revitalizace vybraných památek II
- 56. výzva – Infrastruktura pro zájmové, neformální a celoživotní vzdělávání
- 57. výzva – Infrastruktura pro zájmové, neformální a celoživotní vzdělávání (SVL)
- 72. výzva – Cyklodoprava II
- 73. výzva – Výstavba a modernizace přístupných terminálů II
- 74. výzva – Rozvoj infrastruktury polyfunkčních komunitních center
- 76. výzva – Muzea II
- 82. výzva – Rozvoj sociálních služeb v sociálně vyloučených lokalitách II
- 86. výzva – Infrastruktura vedoucí k přechodu do škol hlavního vzdělávacího proudu a k samostatnému způsobu života
- 92. výzva – Infrastruktura základních škol pro uhelné regiony

Všem projektům, na které se dodatečně dostalo, gratulujeme!

Architekt obci 2020 ocenil nejlepší spolupráci architekta a samosprávy a opět rozvířil debatu nad podobou veřejného prostoru

V úterý 8. září 2020 se v pražském architektonickém centru CAMP konalo slavnostní vyhlášení výsledků soutěže Architekt obci. Soutěže, na které již tradičně spolupracuje Svaz. Ocenění pro nejprínosnější spolupráci architekta a samosprávy předávala i výkonná ředitelka Svazu Radka Vladyková. Gratulaci letos posíláme našemu členskému městu Soběslavi.

O soutěži

Ocenění Architekt obci je předsedán každoročně společně s prestižním oceněním Architekt roku a je udělované Ministerstvem pro místní rozvoj, Svazem měst a obcí a časopisem Moderní obec. Letos poprvé se zapojila i Česká komora architektů a Asociace pro urbanismus a územní plánování. Architekt obci není pouze architektonickou cenou. Důraz je kladen na spolupráci samosprávy a architekta, která obohacuje veřejný prostor a vytváří z něho slovy fenomenologie architektury významuplné prostředí, které slouží občanům.

Architekt obci 2020

Již v létě odborná porota soutěže ve složení: Radka Vladyková za Svaz, Petr Velička z České komory architektů, Josef Morkus z Ministerstva pro místní rozvoj, Petr Durdík z Asociace pro urbanismus a územní plánování, Milan Košař, držitel ocenění Architekt obci 2019, Regina Loukotová, zástupce spoluorganizující společnosti ABF, a. s., a Ivan Ryšavý zastupující časopis Moderní obec vybrala pět finalistů. Z nich nakonec zvítězil **tandem architekta Jaromíra Kročáka a města Soběslav**. Ocenění převzal spolu s architektem i starosta města Jindřich Bláha.

Mezi další finalisty byli vybráni:

- Dan Šamánek a Bratčice
- Aleš Burian a Havlíčkův Brod
- Milan Nytra a Hodice
- Hana Nytrová s Lubomírem Dehnerem a Holasovice

A co na vítězném tandemu porota nejvíce ocenila?

„...zejména dlouho trvající spolupráci architekta a samosprávy města Soběslav, jejímž

Ocenění převzal vítězný tandem – architekt Jaromír Kročák a starosta města Soběslav Jindřich Bláha.

výsledkem je rekonstrukce náměstí, parku a úpravy několika staveb, včetně obnovy a dostavby gotického hradu či přestavby kina na multifunkční kulturní centrum. Přestože Soběslav není velkým městem, může se chlubit cennými veřejnými prostory a hodnotnými stavbami. Město ve spolupráci s architektem o ně cílevědomě a koncepčně pečuje a jejich hodnoty vyzdvihuje a rozvíjí. V úvahu při tom bere i vliv úprav na mikroklima, provozní náročnost a co nejsnazší údržbu. Nezapomíná ani na zapojení veřejnosti, která projekty spoluvytváří. Nema-lou roli v úspěšné spolupráci jistě hraje fakt, že pan architekt je soběslavským rodákem. Oceněný tandem již připravuje další projekt u kostela sv. Víta.“

„Důležité je nebát se město rozvíjet a na architektonické a urbanistické otázky si přizvat odborníky,“ připomněla při ceremoniálu Radka Vladyková.

Letošní ročník ve znamení debaty

Nutno podotknout, že v souvislosti s vyhlášením vítězného tandemu města Soběslavi a architekta Jaromíra Kročáka se kromě pozitivních reakcí objevily i reakce negativní, které vytykaly zejména vliv architektonických úprav na mikroklima a míru zapojení veřejnosti do projektů. Odborná porota proto jménem svého předsedy Josefa

Morkuse, který v ní zastupoval Ministerstvo pro místní rozvoj, doplnila ještě pár slov ke svému odůvodnění. „(Porota) by ráda všechny ujistila, že k výběru přistupuje maximálně zodpovědně a při hodnocení využívá i vlastních znalostí hodnocených měst. Přesto je zásadním podkladem pro hodnocení tandemů architekt-obec přihláška, která je jednotná pro všechny soutěžící. S ohledem na to, že přihlášku podává nejen architekt, ale i samospráva města zpravidla reprezentovaná starostou, očekává porota, že prostřednictvím volených zástupců je reprezentován názor občanů.“

Dále ve svém doplnění také zdůraznila, že „soběslavské náměstí původně sloužilo primárně jako parkoviště. Nyní velkou část náměstí zabírá zeleň. Každopádně zpětnou vazbu porota předala městu.“

Co přinese letošní zkušenost do následujícího ročníku?

Porota si velice váží zpětné vazby, která je nesmírně důležitá pro další rozvoj soutěže. Do příštího ročníku se nyní uvažuje o znovuoobnovení ocenění na základě hlasování veřejnosti. Veřejný prostor patří veřejnosti, proto je i taková zpětná vazba přínosná. Přestože vítězové získají pouze symbolické ceny, soutěž si klade za cíl zviditelnovat dobré příklady spolupráce samospráv a architektů a inspirovat i další municipality k rozvoji a zhodnocování veřejného prostoru.

Závěrem...

A ještě zajímavost na konec: věcné ocenění, keramický táč, jenž vítězové obdrželi, je originálním výtvozem chráněné dílny Toulcův dvůr obecně prospěšné společnosti Envira, která poskytuje práci desítkám osob se zdravotním znevýhodněním na různých pracovních pozicích.

